

HOTĂRÂRE Nr. 1076 din 3 decembrie 2014
pentru aprobarea Strategiei privind mai buna reglementare 2014 - 2020
EMITENT: GUVERNUL ROMÂNIEI
PUBLICATĂ ÎN: MONITORUL OFICIAL NR. 917 din 17 decembrie 2014

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 11 lit. f) și art. 12 alin. (2) din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

ARTICOL UNIC

Se aprobă Strategia privind mai buna reglementare 2014 - 2020, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
VICTOR-VIOREL PONTA

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Ion Moraru

Șeful Cancelariei Primului-Ministru,
Vlad Ștefan Stoica

Ministrul finanțelor publice,
Ioana-Maria Petrescu

p. Ministrul afacerilor externe,
George Ciamba,
secretar de stat

București, 3 decembrie 2014.
Nr. 1.076.

**STRATEGIA
privind mai buna reglementare 2014 - 2020**

Cuprins

Lista tabelelor
Lista figurilor
Abrevieri
Glosar de termeni
I. Informații generale
II. Definirea problemei
III. Principii generale
IV. Obiectivele strategiei
V. Direcții de acțiune
V.1 Simplificarea fondului activ al legislației
V.1.1. Sistematizarea și unificarea legislației
V.1.2. Reducerea birocrăției pentru mediul de afaceri
V.2. Creșterea calității fluxului reglementărilor
V.2.1. Fundamentarea actelor normative
V.2.2. Transparența și calitatea procesului de consultare
V.2.3. Implementarea legislației europene
V.3 Dezvoltarea capacității administrative pentru implementarea politicilor privind mai buna reglementare
V.3.1. Cadrul instituțional
V.3.2. Specializarea resurselor umane în elaborarea studiilor de impact
VI. Rezultatele acțiunilor și indicatori
VII. Implicații pentru buget
VIII. Implicații juridice și cadrul instituțional
IX. Proceduri de monitorizare și evaluare
X. Plan de acțiuni
Bibliografie
Ținte - indicatori raport Doing Business
Model de raport de monitorizare

Lista tabelelor

Tabelul 1. Autorizația de construire (anii 2012, 2013, 2014)

Tabelul 2. Începerea unei afaceri (anii 2012, 2013, 2014)

Tabelul 3. Plata taxelor (anii 2012, 2013, 2014)

Lista figurilor

Figura 1. Eficiența guvernării

Figura 2. Evoluția comparativă a eficienței guvernării în unele state din Europa de Est

Figura 3. Arborele problemelor și obiectivelor pentru politicile privind mai buna reglementare

Abrevieri

SGG - Secretariatul General al Guvernului

CG - Centrul Guvernului

UE - Uniunea Europeană

CE - Comisia Europeană

UPP - Unitatea de politici publice
DPP - Direcția politici publice
CPM - Cancelaria Primului-Ministru
PALG - Planul anual de lucru al Guvernului
SCM - Standard cost model
RIA - Regulatory Impact Assessment
IMM - Întreprinderi mici și mijlocii
ONG - Organizație nonguvernamentală
SIGMA - Support for Improvement in Governance and Management
OECD - Organisation for Economic Co-operation and Development
FMI - Fondul Monetar Internațional
DB - Doing Business
MFP - Ministerul Finanțelor Publice
MJ - Ministerul Justiției
ME - Ministerul Economiei
MAI - Ministerul Afacerilor Interne
MAE - Ministerul Afacerilor Externe
CNP - Comisia Națională de Prognoză

Glosar de termeni

Reglementare - în această strategie termenul reglementare desemnează în sens larg atât procesul de elaborare, monitorizare și implementare, cât și documentele realizate în urma derulării acestuia și adoptate la nivelul Guvernului, al căror conținut are un caracter obligatoriu. Acestea includ atât obligațiile stabilite prin intermediul unui act normativ, cât și pe cele care decurg din documente de politici publice (strategii și propuneri de politici publice).

"Burden hunting" ("identificarea poverilor administrative") - această metodă a fost inventată de MindLab, un institut independent din Danemarca al cărui obiectiv este de a identifica tehnici inovatoare în vederea implementării lor la nivelul administrației publice. Tehnica burden hunting pornește de la o etapă de identificare a problemelor la nivelul unei singure sau al unui număr restrâns de companii afectate de conținutul unor reglementări și se termină cu identificarea acelor prevederi cu impact negativ asupra dezvoltării acestor companii. Metoda este derivată din aplicarea metodei costului standard ("The Burden? Hunter technique - A user-centric approach to cutting red tape", MindLab, 2010).

GhilotinaTM reglementărilor - este o tehnică de revizuire rapidă a unui număr mare de reglementări și de eliminare a acelor care nu mai sunt necesare, fără a fi nevoie de o acțiune legală de durată și costisitoare pentru fiecare reglementare în parte. Aplicarea acestei metode contribuie la reducerea costurilor politice și administrative prin eliminarea unui număr mare de acte normative care afectează dezvoltarea mediului privat. Această metodă a fost aplicată cu succes în sisteme administrative din Europa, America și Asia. Rezultatele aplicării acestei metode pot constitui un fundament solid pentru viitoare strategii de îmbunătățire a reglementărilor ("Effective and Sustainable Regulatory Reform: The Regulatory Guillotine in Three Transition and Developing Countries", Scott Jacobs, Irina Astrakhan, 2006).

Bugetarea pe bază de performanță - reprezintă o modalitate de organizare a bugetului pe baza relației dintre programe de finanțare și rezultatele acelor programe. Procesul de bugetare pe bază de performanță poate fi implementat în cadrul companiilor private sau publice și are ca scop creșterea eficienței și eficacității alocării resurselor în vederea atingerii unor obiective prestabilite.

Bugetarea pe bază de programe - acest mod de bugetare este o specie a bugetării pe bază de performanță și aplică analiza cost-beneficiu în modul de alocare a resurselor în funcție de diferite programe și evaluează rezultatele comparativ cu un set de obiective propuse. Programele sunt seturi de măsuri corelate cu obiective guvernamentale. Clasificarea în funcție de programe se aplică tuturor programelor guvernamentale. Un sistem de bugetare pe bază de programe (sau variante ale acestuia, cum ar fi bugetarea cu bază zero - zero based budgeting) nu a fost complet implementat în nicio țară din lume, în special datorită cerințelor de management și informații extrem de dificil de îndeplinit ("Manual de transparență fiscală", Fondul Monetar Internațional, 2007, Washington DC, Glosar).

Eficiența guvernării - indicator care oferă informații cu privire la percepția asupra calității serviciilor publice, calitatea funcției publice și independența față de presiunile politice, calitatea formulării politicilor publice și credibilitatea asumării guvernamentale a acestor politici.

Guvernanța - constă în tradițiile și instituțiile prin care este exercitată autoritatea într-un stat. Aceasta include procesele prin care guvernele sunt selectate, monitorizate și înlocuite, capacitatea acestora de a formula și implementa politici publice eficiente, precum și respectul cetățenilor pentru instituțiile care guvernează interacțiunile sociale și economice dintre ei. ("WorldWide Governance Indicators", Banca Mondială).

Guvernanță - în sens larg, guvernarea desemnează sistemul prin care un stat sau o comunitate este condusă ("Oxford English Dictionary", Oxford University Press, 2010). Uneori termenul guvernare se referă la acțiunile unei echipe guvernamentale care temporar deține puterea executivă a statului. De asemenea, termenul guvernare este deseori folosit ca fiind sinonim cu cel de guvernanță. În această strategie, termenul guvernare se referă la acțiunile unui guvern temporar și nu este folosit în același sens cu termenul de guvernanță, care desemnează pe lângă actul guvernării și corpul de instituții și cutume care se dezvoltă în societate, independent de acțiunile unui guvern central temporar.

Metareglementarea - se referă la politicile care vizează însăși reglementarea ca instrument de realizare a politicilor publice. De exemplu, inițiativele de tipul "one in, one out" ("principiul numărului constant") din Marea Britanie se fundamentează pe un set de principii asociate cu intenția de a stabili reguli care vizează însuși procesul de reglementare. Strategiile privind mai buna reglementare se înscriu în acest demers de metareglementare care are ca obiect instituțiile de reglementare, mai degrabă decât conținutul propriu-zis al reglementărilor.

Planificare strategică - este un instrument de management prin care se poate decide în cadrul unei organizații în ceea ce privește scopurile sau obiectivele acesteia. Acest instrument a fost inițial utilizat în companiile private și a fost ulterior preluat în organizațiile administrației publice. Planificarea strategică este deseori asociată cu controlul managementului asupra îndeplinirii eficiente a obiectivelor unei organizații, precum și controlul operațional (controlul asupra derulării propriu-zise a acțiunilor prin care sunt atinse obiectivele) (Public Administration Review 26, Schick, Allen, decembrie 1966). În România, un set de măsuri privind adoptarea planificării strategice au fost inițiate la nivelul guvernării centrale, ca preambul al implementării bugetării pe bază de programe.

Politici publice - constau într-un set de măsuri, acțiuni, reglementări concepute și implementate în vederea soluționării unor probleme de interes cetățenesc. Politicile publice sunt de obicei formulate și apoi implementate de către autorități executive de la nivel local sau central. În România, formalizarea elaborării politicilor publice a fost inițiată de Centrul Guvernului (Secretariatul General al Guvernului).

I. Informații generale

Politicile privind mai buna reglementare constituie una dintre componentele procesului de modernizare a administrației publice. Calitatea, frecvența și profilul reglementării indică nivelul de performanță a administrației publice și capacitatea acesteia de a iniția, fundamenta și implementa politici publice. Inițiativele care se înscriu în coordonatele acestui gen de politici vizează asigurarea premiselor unei dezvoltări socioeconomice durabile. Politicile privind mai buna reglementare constituie o condiție a bunei guvernări din punctul de vedere al eficienței, eficacității, dar și al nivelului de democratizare.

Principalele teme ale politicilor privind mai buna reglementare ¹sunt:

¹ Aceste teme sunt preluate din documentele CE privind mai buna reglementare (http://ec.europa.eu/smart-regulation/index_ro.htm), dar și din inițiativele unor guverne ale statelor membre ale Uniunii Europene (Marea Britanie: <https://www.gov.uk/government/groups/better-regulation-executive> și Danemarca: <http://danishbusinessauthority.dk/>). În ceea ce privește buna reglementare, nu există la nivelul instituțiilor europene un set de politici impuse statelor membre, ci doar recomandări de inițiere a acestora. Toate aceste inițiative aparțin guvernelor statelor membre și de cele mai multe ori sunt adaptate profilului, cutumelor și practicilor din administrațiile publice din cadrul acestora.

- îmbunătățirea cadrului de reglementare - se referă la măsuri care vizează îmbunătățirea instrumentelor de implementare a politicilor publice (actele normative, procedurile etc.);
- calitatea reglementărilor - realizarea analizelor de impact în scopul fundamentării politicilor publice/actelor normative;
- îmbunătățirea procesului de consultare a părților interesate în ceea ce privește stabilirea conținutului diferitelor inițiative de politici publice;
- capacitatea administrativă - îmbunătățirea pregătirii funcționarilor publici și a celor implicați în elaborarea reglementărilor și a analizelor de impact.

La nivelul diferitelor administrații europene politicile privind mai buna reglementare au urmărit diferite direcții de acțiune: statele din nordul continentului (Danemarca, Suedia, Finlanda, dar și Marea Britanie) asociază politicile privind mai buna reglementare preponderent cu îmbunătățirea cadrului de reglementare pentru mediul de afaceri. În state precum Franța sau Italia aceste politici vizează mai degrabă simplificarea legislației (e.g. procesul de codificare a legislației în Franța).

Odată cu aderarea la UE, Guvernul României a adoptat un set de reforme în acest domeniu. Acestea s-au suprapus cu cele de reformă a administrației publice și au vizat în special calitatea reglementărilor și capacitatea administrației publice de a dezvolta și coordona politicile publice inițiate de Guvern. Au fost dezvoltate măsuri de îmbunătățire a modului în care sunt elaborate politicile publice și reglementările, precum și a calității managementului implementării acestora atât înainte de inițiere, cât și pe parcursul și după implementare.

Conform statisticilor, după primul val de reforme inițiate în 2005, România continuă să se situeze pe ultimul loc în Europa în ceea ce privește eficiența guvernării (figura 1). Această poziție este dată de valoarea unui indicator care ia în considerare, printre altele, capacitatea administrației publice locale și centrale, în funcție de caracteristicile sistemului de reglementare, a imparțialității acestuia, respectiv a calității serviciilor publice furnizate. Comparativ cu alte state europene, în special în zona Europei de Est, se constată că evoluția acestui indicator nu s-a modificat substanțial în ultimii 10 ani, România situându-se constant pe ultimul loc (figura 2).

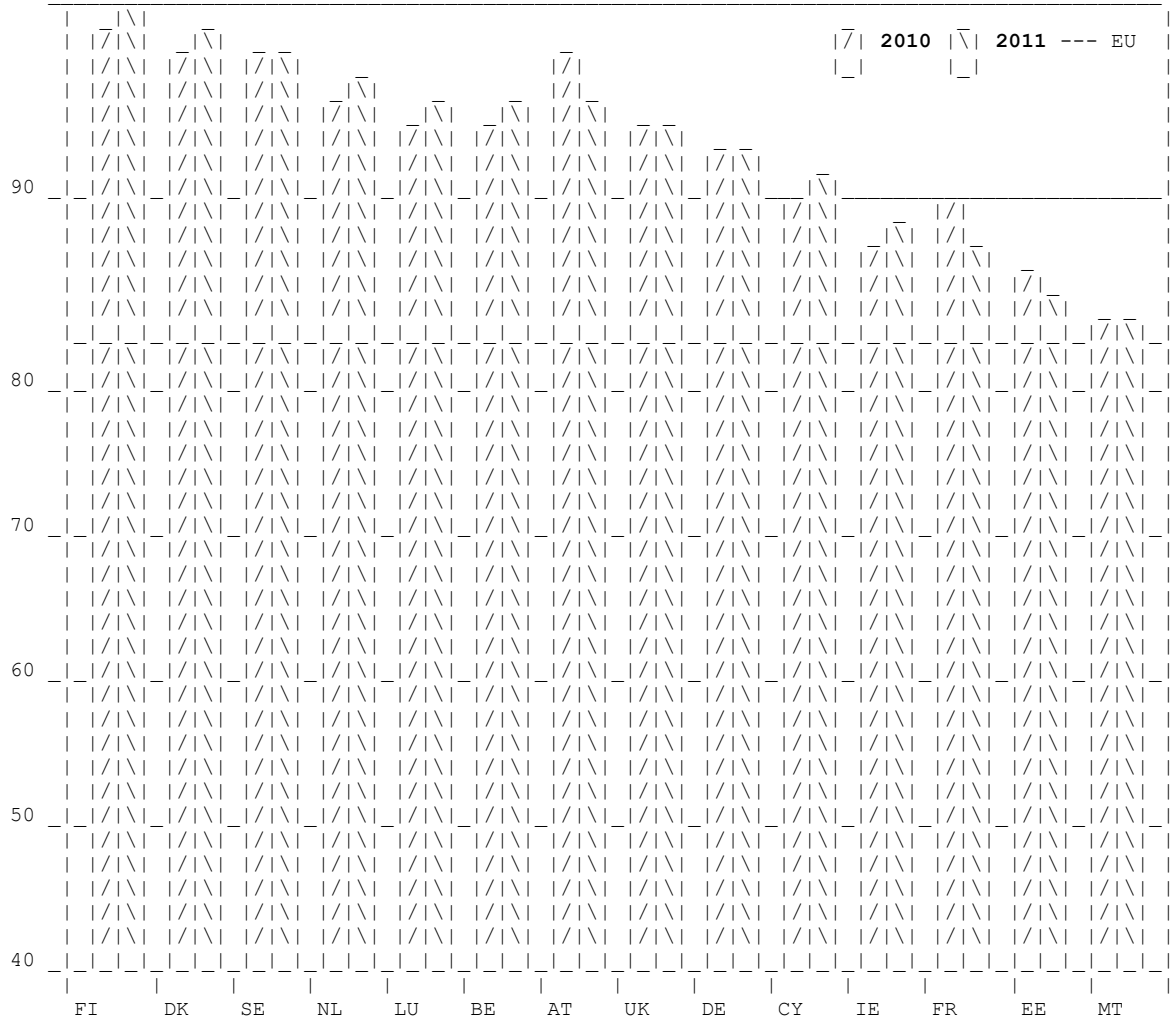
Reformele inițiate în România în ultimii 10 ani, în special ca urmare a unor recomandări/condiționalități ale unor instituții ca Banca Mondială, SIGMA OECD/CE sau FMI, au formulat coordonatele drumului de parcurs pentru asigurarea capacității administrative corespunzătoare unei dezvoltări socioeconomice durabile, în concordanță cu ritmul de dezvoltare al altor state mai dezvoltate din Europa. În ultima perioadă de programare 2007 - 2013 capacitatea administrativă a fost principalul subiect al unui Program operațional, ceea ce a permis dezvoltarea unor proiecte de reformă ale căror rezultate ar fi trebuit să influențeze pozitiv evoluția acestui indicator. În ciuda faptului că Programul operațional "Dezvoltarea capacității administrative" a înregistrat al doilea scor (după Programul operațional regional) în ceea ce privește rata absorbției², valoarea indicatorului menționat mai sus nu s-a modificat substanțial, ba chiar a cunoscut o scădere față de anii anteriori.

Această situație nu este nici acum, în pragul perioadei de programare 2014 - 2020, cu mult diferită față de cum era acum 7 ani. Administrația publică se confruntă în continuare cu o cronică lipsă de eficiență, motivele fiind legate fie de politizarea excesivă, fie de gradul ridicat de birocrație, de corupție sau de lipsa de leadership în procesul de reformă³.

² În momentul elaborării acestui document statisticile neoficiale indicau un ușor avantaj în realizarea absorbției fondurilor alocate prin PODCA comparativ cu POR.

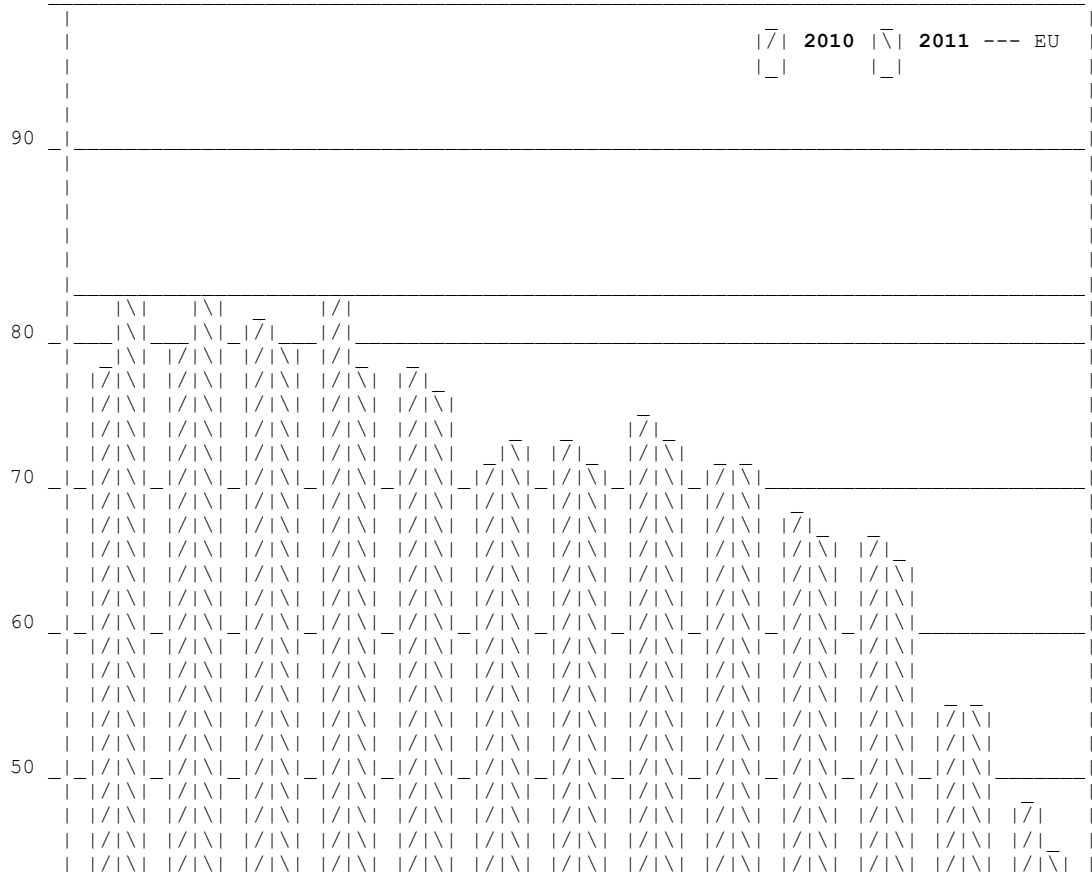
³ În "Public Administration Reform: An Overview of Cross-Cutting Issues" 2011, World Bank, în proiectul "Functional Review of the Central Public Administration in Romania". Raportul constată, printre altele, interesul excesiv în administrația românească pentru conformarea la proceduri și mai puțin pentru orientarea către performanță.

100

- continuare -

100

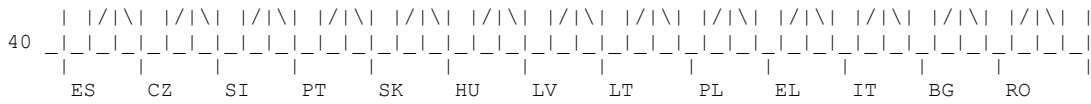
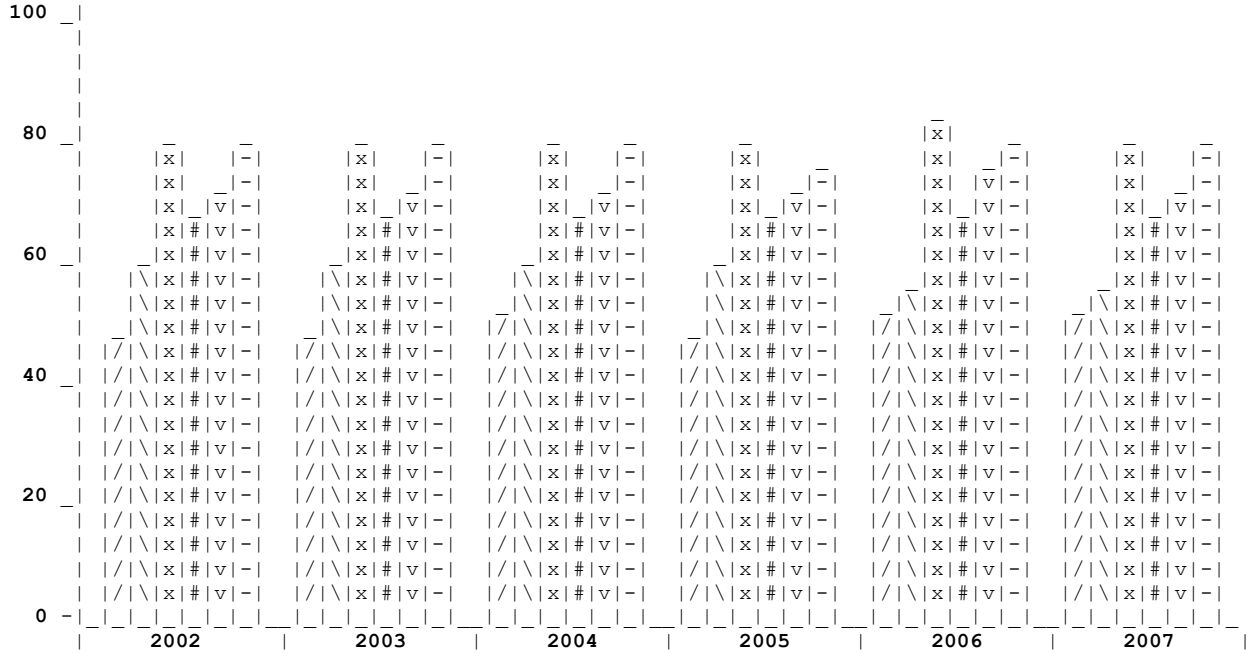

Figura 1*). Eficiența guvernării

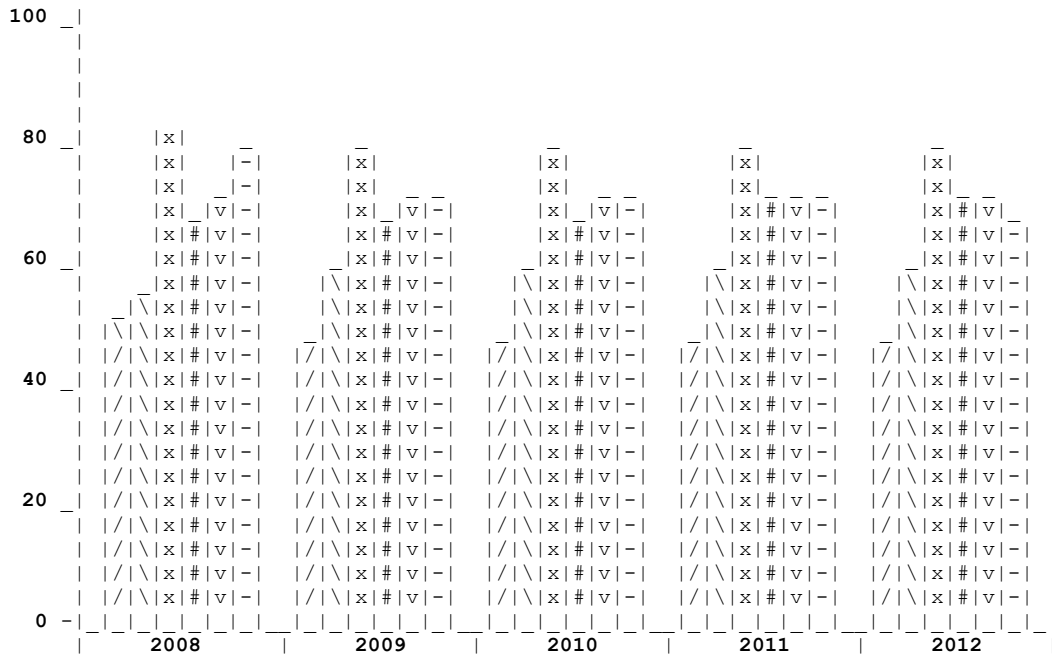
*) Figura 1 este reprodusă în facsimil.

Sursa datelor: Banca Mondială - Worldwide Governance Indicators (2010; 2011)

Figura 1: Eficiența guvernării

- continuare -

|/| - România - Eficiența guvernării, poziție

|_

|\\| - Bulgaria - Eficiența guvernării, poziție

|_

|x| - Republica Cehă - Eficiența guvernării, poziție

|_

|#| - Polonia - Eficiența guvernării, poziție

|_

|v| - Letonia - Eficiența guvernării, poziție

Figura 2. Evoluția comparativă a eficienței guvernării în unele state din Europa de Est

*) Figura 2 este reprodusă în facsimil.

Sursa datelor: Banca Mondială - Worldwide Governance indicators, 2013

Figura 2: Evoluția comparativă a eficienței guvernării în unele state din Europa de Est

Un alt set de date relevante pentru temele politicilor privind mai buna reglementare sunt cele utilizate în rapoartele Doing Business elaborate de Banca Mondială și sunt utile în special mediului de afaceri. Datele furnizate în cadrul acestor rapoarte despre mediul de reglementare din diferite state ale lumii pot fi socotite drept barometre pentru mediul de investiții și pentru derularea de afaceri în aceste state. Pozițiile pe care le ocupă diferitele state în clasamentele elaborate în cadrul acestor rapoarte se bazează pe o serie de indicatori specifici, referitori preponderent la caracteristici ale mediului de reglementare din statele analizate. Acești indicatori se referă, de exemplu, la procedurile pentru începerea unei afaceri (în această categorie sunt cuprinși indicatori precum numărul de proceduri sau de zile necesare pentru parcurgerea acestora), procedurile pentru emiterea autorizației de construire sau procedurile pentru plata taxelor. Valorile agregate ale acestor indicatori determină poziția ocupată de un anumit stat într-un clasament mondial și cuantifică gradul de atractivitate a mediului de afaceri din statele respective.

Mai buna reglementare vizează inclusiv identificarea unor măsuri care să conducă la îmbunătățirea valorilor acestor indicatori, respectiv la o îmbunătățire a poziției ocupate în clasamentul menționat și, implicit, o creștere a atractivității mediului de afaceri pentru investiții, cu implicații directe asupra nivelului de dezvoltare socioeconomică a statului respectiv.

Evoluțiile valorilor acestor indicatori plasează România pe locul 73 din 189 de state ("Doing Business 2014", Banca Mondială). Această poziție este identificată prin agregarea unor categorii de indicatori specifici. Pentru valorile fiecăreia dintre aceste categorii de indicatori sunt formulate clasamente separate. De exemplu, pentru indicatorul care se referă la procedurile privind emiterea de autorizații de construire, România ocupă în anul 2014 locul 134 (tabelul 1), în timp ce valoarea indicatorului privind procedurile de începere a unei afaceri o plasează pe locul 60 (în coborâre cu 5 poziții față de anul 2013) (tabelul 2). O situație asemănătoare se înregistrează și în cazul categoriei de indicatori care se referă la plata taxelor (tabelul 3).

Tabelul 1. Autorizația de construire*4) (anii 2012, 2013, 2014)

Țara	Anul	Ușurința de a face afaceri (poziția)	Autorizația de construire			
			Poziția	Proceduri (număr)	Timp (zile)	Cost (% din venitul per capita)
România	DB2012	72	123	16	287	73
România	DB2013	73	129	15	287	75.2
România	DB2014	73	136	15	287	71.2

*4) Datele prezentate nu sunt foarte precise, existând situații în care valorile menționate sunt rezultatul unor rotunjiri. Cu toate acestea, valorile diferiților indicatori reflectă o poziție relevantă comparativ cu celelalte state (datele prezentate sunt preluate de pe pagina de web a raportului Doing Business <http://www.doingbusiness.org/Custom-Query/romania#hReprtpreview>).

Tabelul 2. Începerea unei afaceri (anii 2012, 2013, 2014)

Țara	Anul	Ușurința de a face	Autorizația de construire			
			Poziția	Proceduri	Timp	Cost

		afaceri (poziția)	Poziția	Proceduri (număr)	Timp (zile)	Cost (% din venitul per capita)
România	DB2012	72	63	6	14	3
România	DB2013	73	68	6	10	2.8
România	DB2014	73	60	5	8.5	2.4

Tabelul 3. Plata taxelor (anii 2012, 2013, 2014)

Țara	Anul	Ușurința de a face afaceri (poziția)	Plata taxelor						
			Poziția	Plăți (număr pe an)	Timp (ore pe an)	Taxa pe profit (%)	Diverse contribuții și taxa de muncă (%)	Alte taxe (%)	Rata totală a taxelor (% profit)
România	DB2012	72	154	113	222	44.4
România	DB2013	73	136	41	216	10.3	31.5	1.2	44.2
România	DB2014	73	134	39	200	10.3	31.5	1.1	42.9

Din analiza datelor și a evoluției valorilor indicatorilor se constată faptul că, deși poziția României în clasamentul general privind ușurința de a face afaceri este în prima jumătate, pozițiile ocupate în clasamentele pe diferite categorii de indicatori nu sunt la fel de favorabile (de exemplu, în cazul autorizației de construire sau plata taxelor). Politicile privind mai buna reglementare ar trebui să vizeze explicit îmbunătățirea acestor indicatori.

O serie de alte studii care vizează necesitatea dezvoltării unor politici privind mai buna reglementare au fost realizate de experții Băncii Mondiale*5), fiind totodată semnalate și în concluziile analizelor realizate de diferite think tank-uri din România*6).

*5) Aceste analize pot fi consultate pe pagina de web a Secretariatului General al Guvernului http://www.sgg.ro/index.php?politici_publice_documente

*6) Analizele realizate de ONG-uri sau think tank-uri, precum Institutul de Politici Publice (în special în ceea ce privește calitatea serviciilor publice: de exemplu, "Măsurarea performanței municipiilor reședință de județ din România în furnizarea serviciilor publice locale în perioada 2003 - 2005" <http://www.ipp.ro/pagini/m259surarea-performan355ei-municip.php>), Societatea Academică Română prin numeroasele policy-memo-uri realizate în diverse domenii (de exemplu: "Raportul anual de analiză și prognoză SAR pe anul 2014" <http://sar.org.ro/raportul-anual-de-analiza-si-prognoza-sar-pe-anul-2014/> sau Pro Democrația (participarea cetățenilor la actul guvernării/transparența decizională), Transparency International și Centrul pentru Resurse Juridice (percepția asupra fenomenului corupției).

Problema reformei administrației publice s-a regăsit constant, începând cu anul 2000, pe agenda tuturor guvernelor. Fiecare dintre echipele guvernamentale a preluat practic în programul de politici publice toate recomandările formulate pe parcurs de instituțiile financiare internaționale. Ultima strategie de reformă a administrației publice a fost formulată în 2004 pentru un orizont de timp de 2 ani (până în 2006). Ea a fost, ulterior, continuată prin direcțiile de acțiune formulate în Programul operațional "Dezvoltarea capacității administrative". În ciuda acestor inițiative din 2006 până în 2013 se constată inexistența unui impact măsurabil prin modificarea pozitivă a scorului amintit privind eficiența guvernării.

Direcțiile de reformă a administrației publice au rămas așadar neschimbate față de cele formulate în strategia de accelerare a reformei administrației publice (2004 - 2006). În aceste condiții este util a menționa direcțiile de reformă propuse de această strategie deoarece, fiind elaborată în pragul aderării la UE și ca urmare a recomandărilor formulate în rapoartele de țară, reprezintă singurul reper tematic al reformei administrației publice în România în ultimii 10 ani. Inițiativele ulterioare (hotărâri ale guvernului, ordonanțe sau modificări ale legislației primare) au fost preponderent orientate în funcție de ariile de intervenție identificate în această strategie. Principalele direcții de acțiune ale strategiei sunt:

- reforma formulării politicilor publice;

- descentralizarea administrației publice;
- reforma funcției publice.

Primului pilon i-a corespuns o serie de inițiative dezvoltate în special de SGG. Acestea au fost plasate generic sub titulatura de reformă a formulării politicilor publice, dar profilul acestora a depășit uneori limitele conceptuale ale acestei teme. Deseori anvergura măsurilor și a implicațiilor acestora a depășit aria formulării politicilor publice, consecințele măsurilor inițiate fiind de natură să creeze premisele unor modificări de profunzime în structura administrației publice. Aceste inițiative au vizat:

- procesul de formulare a politicilor publice (dezvoltarea de proceduri, manuale, ghiduri privind formularea politicilor publice, a analizelor de impact, a unei metode de măsurare a costurilor administrative) - procedurile de formulare a politicilor publice, deși recomandate explicit în rapoartele elaborate de experții Băncii Mondiale și adoptate prin hotărâre a Guvernului, presupun existența unei culturi a transparenței la nivelul administrației, concomitent cu una a participării active și informate a societății civile la actul guvernării. Implicațiile implementării unor astfel de proceduri s-au dovedit mai ample decât influența exercitată de adoptarea lor prin decizie guvernamentală. Un proces eficient și democratic de formulare și implementare a politicilor publice presupune un nivel de dezvoltare a raporturilor dintre aparatul administrativ și cetățeni care nu poate fi obținut printr-o singură reglementare;
- coordonarea și managementul politicilor publice (planificarea strategică și bugetarea pe programe) - măsurile corespunzătoare acestei teme au vizat standardizarea planificării strategice ca premisă a introducerii bugetării pe programe (bugetarea multianuală). Acest tip de bugetare, la fel ca și utilizarea planificării strategice ca instrument de management, presupune mai mult decât modificarea unor proceduri, cât schimbarea de viziune asupra modului de concepere și mai ales execuție, monitorizare și evaluare a cheltuiirii bugetului în raport cu un set de obiective de politici publice propuse în cadrul unor planuri strategice instituționale. Aceste inițiative presupun, de asemenea, implicarea susținută a MFP;
- dezvoltarea capacității administrative (crearea de mecanisme și dezvoltarea resurselor umane în vederea implementării reformei).

Politicile privind mai buna reglementare au fost asociate primului pilon al acestei inițiative. Chiar dacă nu sunt menționate explicit în cadrul acestei strategii, o parte din politicile privind buna reglementare au fost inițiate în România, în special în perioada de după aderarea la UE, în cadrul Strategiei privind mai buna reglementare 2008 - 2013.

Prezenta strategie este o continuare a celei care a vizat perioada 2008 - 2013. Problemele semnalate în capitolele următoare și direcțiile de acțiune prezentate au fost formulate pe baza unei analize a modului în care a fost implementată strategia anterioară*7).

*7) Elaborarea acestei strategii a fost fundamentată pe o serie de analize care au vizat gradul de îndeplinire a obiectivelor strategiei 2008 - 2013. Principalele constatări ale analizei realizate au fost preluate în cadrul prezentei strategii.

Pentru identificarea obiectivelor propuse pentru Strategia privind mai buna reglementare 2014 - 2020 următoarele capitole vor aborda următoarele aspecte:

- definirea problemei - acest capitol se bazează pe constatările formulate în analiza privind gradul de îndeplinire a activităților propuse în strategia 2008 - 2013. Problemele se referă în special la dificultățile întâmpinate pe perioada implementării, respectiv cele generate de modul în care au fost concepute, gestionate și monitorizate măsurile din strategia anterioară. Acest capitol prezintă și un arbore al problemelor care sintetizează concluziile descrierii problemelor identificate;
- principii generale - se referă la principiile care vor governa activitățile propuse în prezenta strategie;
- obiectivele strategiei - pe baza identificării problemelor este formulat un set de obiective generale și specifice;
- direcții de acțiune - vor fi prezentate principalele direcții de acțiune corespunzătoare obiectivelor;
- rezultate și indicatori - sunt prezentate principalele rezultate preconizate, precum și un set de indicatori care pot fi utilizați pe parcursul activității de monitorizare a strategiei.

II. Definirea problemei

Principala problemă cu care se confruntă aplicarea unor politici privind mai buna reglementare la nivelul administrației publice centrale românești constă în dificultatea de a valorifica orientarea către rezultate în activitățile de concepere, implementare și evaluare a politicilor publice, respectiv a reglementărilor. Această dificultate este determinată de persistența unei tradiții legalist-procedurale în alegerea instrumentelor pentru îndeplinirea acestor activități. Cutumele în administrația românească indică un interes crescut pentru invocarea procedurilor, chiar și atunci când nu sunt relevante pentru atingerea rezultatelor. Accentul pe păstrarea unui control excesiv de riguros asupra elementelor de input (proceduri laborioase de alocare a resurselor, etape administrative redundante, controale "încrucșate" cu solicitări și standarde diferite etc.) denotă o abordare orientată mai degrabă asupra mijloacelor de obținere a unor rezultate de politici publice și mai puțin asupra rezultatelor propriu-zise. În administrația românească, a fi "conform" în raport cu unele proceduri este mai important decât a fi "eficient" în raport cu rezultatele vizate.

Este foarte dificil, în contextul administrației românești, a concepe un set de măsuri care vizează aplicarea unor politici care au ca obiectiv îmbunătățirea instrumentelor cel mai des utilizate, în acest tip de administrație, pentru implementarea unor soluții sau atingerea unor rezultate de politici publice ? reglementările, respectiv actele normative. Principalul risc pe care îl prezintă în administrația românească un astfel de set de politici de metareglementare este ca orice inițiative în această direcție să fie asimilate unor simple proceduri, fără ca acest demers să fie asociat cu scopul pentru care au fost create: creșterea calității actului guvernării prin îmbunătățirea instrumentelor sale. Politicile de metareglementare, respectiv efortul de a crea mecanisme la nivel central pentru îmbunătățirea reglementării ar putea fi, la rândul lor, considerate drept piedici într-un management eficient al politicilor publice. Principala provocare în acest sens este de a armoniza obiectivele de performanță ale managementului politicilor publice în cadrul administrației publice cu procesul uneori laborios, dar democratic, prin care acestea devin în mod real fundamentate, transparente, respectiv accesibile pentru cetățeni, pe tot parcursul elaborării, implementării și evaluării lor.

În demersul de identificare a unor direcții viitoare de acțiune pentru Strategia privind mai buna reglementare 2014 - 2020 trebuie luate în considerare și rezultatele a aproximativ 10 ani de reformă în domeniul formulării politicilor publice. Măsurile propuse în această perioadă (introducerea analizei de impact, măsurarea costurilor administrative, simplificarea legislației și reducerea birocrăției) au avut implicații asupra administrației românești, fiind parte a unui proces de democratizare, concomitent cu efortul de creștere a performanței acesteia. Impactul real al măsurilor, după parcurgerea acestei perioade, nu este în totalitate cel mai îmbucurător, după cum arată și valoarea indicatorilor menționați mai sus. Există, însă, și aspecte pozitive. Se poate, de exemplu, constata, comparativ cu perioada anterioară inițierii reformelor, existența unei experiențe la nivelul administrației publice centrale de a asocia reformele privind mai buna reglementare cu Centrul Guvernului (SGG și CPM). Se poate, totodată, constata utilizarea, din ce în ce mai des în cadrul diverselor rapoarte sau documente de analiză, a terminologiei specifice unui management orientat către performanță. Practica aplicării unor proceduri de acest gen sau experiența colaborării între Centrul Guvernului (CG) și ministerele de linie în acest domeniu ar fi fost de neconceput în perioada anterioară implementării primului val de reforme. Din analiza experienței implementării ultimei strategii privind mai buna reglementare 2008 - 2013, dar și a situației actuale a procesului de reglementare de la nivel central pot fi formulate următoarele probleme:

Confuzia dintre formularea politicilor publice și formularea propunerilor de acte normative - inițiativa unei reforme a procesului politicilor publice, respectiv de îmbunătățire a reglementărilor a debutat ca urmare a recomandărilor unor instituții precum Banca Mondială și Comisia Europeană. În cadrul programelor din PAL*8) 1 și PAL 2 au fost recomandate în perioada de preaderare dezvoltarea unor "proceduri privind formularea politicilor publice". Acest proces ar fi trebuit gestionat de CG și ar fi trebuit să aibă ca rezultat reducerea numărului de acte normative, respectiv creșterea calității propunerilor de acte normative formulate la nivelul diferitelor ministere*9). Ca urmare a acestor recomandări au fost introduse propunerile de politici publice ca instrumente de limitare a numărului de acte normative, respectiv de asigurare a unei logici a intervenției guvernamentale care să facă legătura dintre obiectivele

de politici publice și actele normative. Primele reglementări privind procesul politicilor publice au luat în considerare această diferență între politicile publice și actele normative, cele din urmă fiind considerate, împreună cu alte tipuri de documente, instrumente de implementare a primelor. Cutumele administrației centrale din România nu au putut fi modificate ca urmare a acestei inițiative, actele normative fiind în continuare principalul instrument de intervenție guvernamentală, iar politicile publice desemnează în continuare o sintagmă mai degrabă abstractă, fără a fi asociate cu acțiuni concrete, rezultate măsurabile și obiective identificabile. Din cauza unei implementări sporadice și inconsistente, dar și a absenței leadershipului politic necesar unei astfel de modificări de abordare a procesului de formulare a politicilor publice, introducerea unor astfel de proceduri nu a avut rezultatul scontat. Dimpotrivă, la nivelul activității curente a administrației publice centrale, propunerile de politici publice sunt deseori asimilate unei activități cu caracter mai degrabă birocratic, nefiind un suport real în procesul de luare a deciziei, ci doar o etapă de justificare a unei decizii deja luate.

*8) <http://www.worldbank.org/projects/P008791/programmatic-adjustment-loan-pal-formerly-institutional-govt-reform-sal?lang=en>

*9) Conform documentului propunere care a însoțit primul împrumut realizat în cadrul programului PAL (PAL 1), reforma formulării politicilor publice a reprezentat unul dintre pilonii de reforme inițiate la Centrul Guvernului: "The Government has established a new Public Policy Unit (PPU) in the office of the General Secretary of Government structured on the lines advocated by the PAL team to build policy formulation capacity with better and more transparent stakeholder consultation and more orderly pre-cabinet, inter-ministerial reconciliation processes. Adoption of new formal policy-making procedures is planned during the PAL program to allow better strategic prioritization and enhanced fiscal impact assessment, and increased credibility of the State and the Anti-corruption program" (s.a), First Programmatic Adjustment Loan in the amount of EUR 123.4 million (US\$150 million equivalent) TO ROMANIA, August 6, 2004. ["Guvernul a înființat o nouă Unitate de politici publice (UPP) în cadrul Secretariatului General al Guvernului, structurată conform recomandărilor formulate de echipa de experți PAL în vederea dezvoltării unei capacități crescute de formulare a politicilor publice prin îmbunătățirea procesului de consultare cu părțile interesate, concomitent cu o mai bună organizare a comitetelor interministeriale și a obținerii unor acorduri înainte de ședința de Guvern. Adoptarea unor noi proceduri privind formularea politicilor publice este programată pe parcursul programului PAL, în vederea unei mai bune prioritizări strategice și a evaluării impactului fiscal, precum și a unei credibilități crescute a statului și a Programului anticorupție" (traducere neoficială)].

Confuzia dintre planificarea strategică și formularea politicilor publice - planificarea strategică este un instrument de management care a fost implementat concomitent cu instrumentele administrative de formulare a politicilor publice. Atât planurile strategice instituționale, cât și instrumentul administrativ de tipul formularului "propunere de politici publice" conțin referiri la obiective de politici publice, rezultate, indicatori de performanță etc., fapt care a creat confuzie la nivelul administrației centrale între măsurile care vizau stratul profund al cutumei administrative de formulare a unor soluții de politici publice (formularea politicilor publice), respectiv organizarea activităților și alocarea resurselor în cadrul unei organizații de tipul unui minister (planificarea strategică). O mai bună formulare a politicilor publice presupune mai mult decât acuratețea unor analize de impact, referindu-se și la modul de organizare a unui proces prin care problemele sunt corect formulate, soluțiile temeinic fundamentate, toate sub auspiciile unei participări consistente din partea diferitelor părți interesate pe parcursul procesului. Pe de altă parte, planificarea strategică viza o componentă la fel de deficitară în cadrul administrației publice: alocarea resurselor pentru priorități de politici publice (conform aceluiași observații formulate de echipa de experți în programul PAL - vezi nota 5). Aceasta se referă la capacitatea ministerelor de a urmări în mod constant obiectivele propuse considerate ca prioritare, dar și de a monitoriza alocarea resurselor pentru atingerea lor. Din experiența ultimilor ani reiese că, deși terminologia specifică ambelor demersuri a devenit mai răspândită la nivelul administrației publice centrale decât era la începutul reformelor, rezultatele nu au fost în totalitate cele scontate, procesul de formulare a inițiativelor, respectiv de alocare a resurselor în funcție de obiective prioritare fiind în continuare deficitar. Această problemă poate fi asociată cu lipsa unei

implicări a tuturor ministerelor cu atribuții în acest domeniu încă de la începutul reformelor atât în faza de concepere a măsurilor, cât și în cea de monitorizare a lor (de exemplu, MFP).

Terminologia similară utilizată în măsurile de reglementare corespunzătoare, politicile privind mai buna reglementare au fost asociate celor de reformă a formulării și coordonării politicilor publice, dar și celor de planificare strategică, fiind inițiative asumate de o singură instituție a administrației centrale: Secretariatul General al Guvernului. Cum în spațiul administrativ românesc termenul de politici publice nu a cunoscut frecvența și sensul utilizării din alte culturi administrative, aceste politici au fost în prealabil asociate cu specificul unei așa-numite abordări de politici publice promovate în administrația centrală. Termenul de politici publice nu vizează însă exclusiv administrația publică (centrală sau locală) și nu desemnează doar un set de proceduri sau o etapă administrativă în actul guvernării. El desemnează, deopotrivă, managementul politicilor publice, respectiv procesul de reglementare.

Cadrul de monitorizare deficitar pentru politicile privind mai buna reglementare - din analiza implementării strategiei 2008 - 2013 reiese existența unui număr prea mare de obiective și activități asumate, comparativ cu capacitatea instituțiilor inițiatoare. Spre deosebire de inițiativele similare din alte state europene, politicile privind mai buna reglementare din România nu au fost realizate ca urmare a sesizării unei nevoi interne a administrației, ci mai degrabă ca o consecință a asumării direcțiilor de politici din acest domeniu formulate la nivelul CE (ca urmare a adoptării Strategiei Lisabona). La fel ca în cazul inițiativelor de reformă a politicilor publice sau a administrației publice în general, Strategia privind mai buna reglementare 2008 - 2013 nu a făcut parte dintr-o logică a intervenției guvernamentale care să pornească de la o evaluare a problemelor generate de un proces de reglementare deficitar în contextul administrativ românesc. Din această cauză nici politicile propuse nu au fost concepute astfel încât să fie posibilă monitorizarea într-un cadru adecvat. Temele acestor politici au fost prezentate ca nefiind corelate între ele, activitățile de atingere a obiectivelor fiind mai degrabă aliniate la un curent european de reforme. Problemele legate de birocrăția excesivă, calitatea nesatisfăcătoare a reglementărilor, cele legate de adoptarea legislației europene, măsurarea și reducerea costurilor administrative sau inexistența unor informații cu privire la activitatea agențiilor de reglementare au fost bazate pe nevoi, dar nu au avut o coerență internă, fapt indicat și de absența unei ținte generale a strategiei, convergență obiectivelor specifice formulate. Eșecul parțial al implementării politicilor privind mai buna reglementare în perioada anterioară s-a datorat și lipsei unei etapizări clare a măsurilor de reformă, necunoscându-se amploarea implicațiilor pe care un astfel de demers le presupune. Diagnosticul formulat în etapa de preaderare de diferitele misiuni de consultanță care semnalau elementele deficitare din sistemul administrativ românesc nu au fost asociate cu o viziune unitară asupra obiectivelor și, mai ales, a unei logici a succesiunii etapelor necesare pentru operarea unor modificări instituționale de asemenea anvergură. Reforma politicilor publice include, practic, întregul sistem administrativ și vizează instituții care depășesc sfera guvernamentală și presupune modificări, inclusiv a atitudinii societății civile față de actul guvernării. Modul în care legislația este adoptată la nivelul forurilor legislative este, de asemenea, parte a acestui sistem, iar o reformă care vizează creșterea calității politicilor publice nu poate face abstracție de schimbările necesare a fi operate la acest nivel.

Lipsa unui leadership real - strategia privind mai buna reglementare a fost elaborată la nivelul unor specialiști ai administrației publice centrale fără a exista un sprijin real la nivel politic, care să însemne asumarea și susținerea fermă a modificărilor, în unele cazuri destul de substanțiale și radicale, pe care aceste măsuri le propuneau. Acestea constau nu numai în introducerea unor proceduri sau efortul de internalizare a lor, ci presupuneau schimbări de anvergură care vizau cutume administrative originare în caracterul centralizat al fostei administrații comuniste. Fiind indusă preponderent extern, această inițiativă, la fel ca alte inițiative similare din domeniul reformei administrației publice, nu a beneficiat de o monitorizare strictă solicitată din partea managementului instituțiilor inițiatoare. Adoptarea strategiei a fost asimilată, în spiritul unei abordări legalist-procedurale, cu rezolvarea implicită a problemelor. Lipsa leadershipului a fost însoțită de lipsa viziunii de ansamblu a procesului politicilor publice, dar, mai ales, a problemelor și a etapelor care trebuie parcurse pentru rezolvarea lor.

Existența unor inițiative în administrația publică ce, deși pot fi asimilate unor politici privind mai buna reglementare, nu au fost monitorizate ca atare - din analiza realizată se constată existența unor inițiative care, deși au vizat îmbunătățirea reglementărilor, nu au fost asociate cu Strategia privind mai

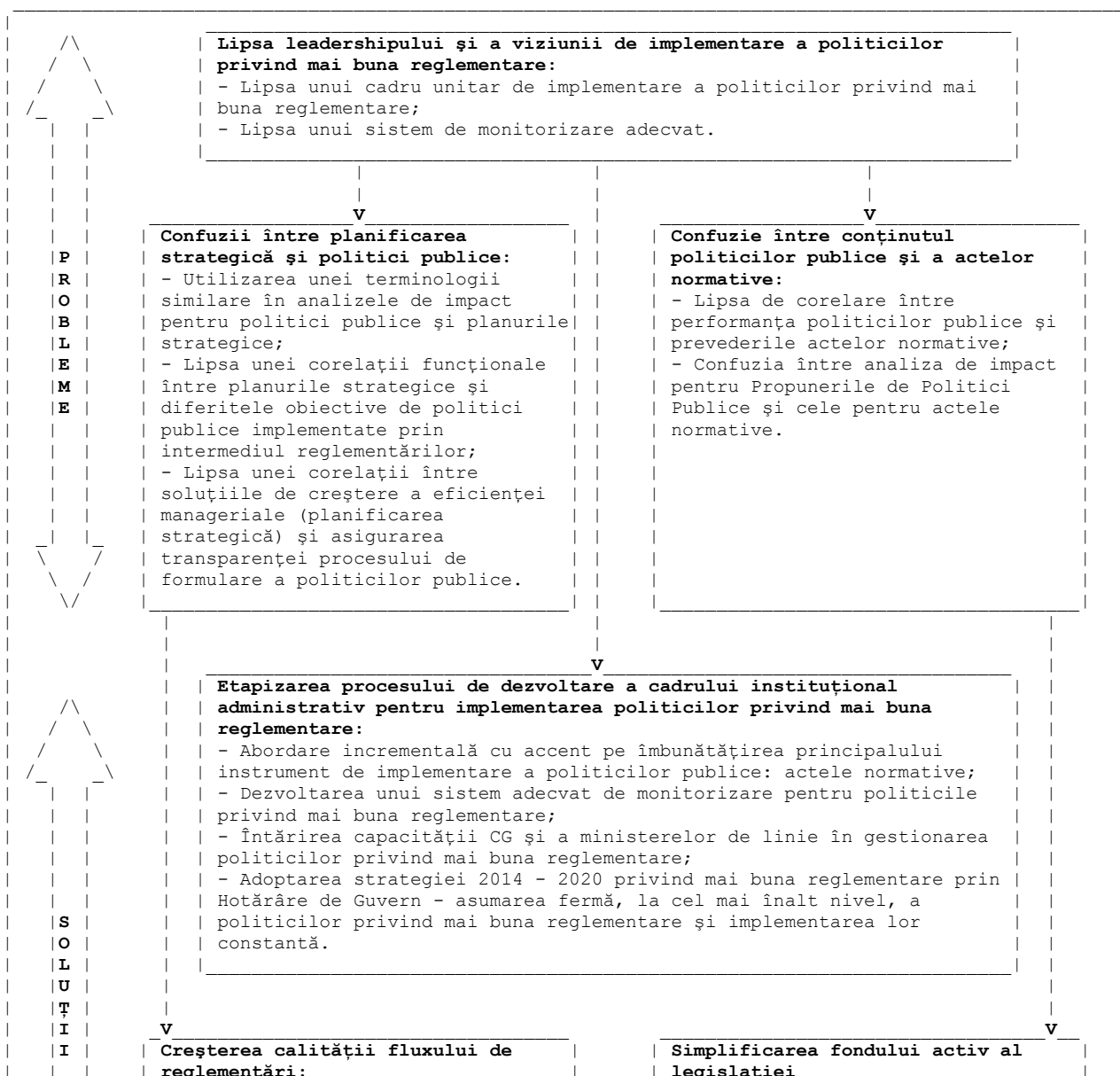
buna reglementare. De exemplu, inițiative de asanare a legislației au existat la nivelul Ministerului Justiției (MJ) care a dezvoltat un set de măsuri care să permită o sistematizare a legislației la nivelul administrației centrale. De asemenea, numeroasele studii și analize realizate de Consiliul Legislativ (CL) denotă existența unui interes crescut în ceea ce privește identificarea unor modalități de creștere a calității actelor normative. Alte inițiative ale Ministerului Administrației și Internelor (MAI) au vizat extinderea politicilor privind mai buna reglementare, inclusiv la nivelul administrației publice locale. Datorită atribuțiilor executive limitate ale acestei instituții, măsurile de simplificare propuse nu au putut fi implementate și monitorizate într-un mod eficient.

Această situație poate fi asociată cu două cauze: pe de-o parte, nu a existat un sistem de monitorizare adecvat și, pe de altă parte, asumarea unora dintre măsurile din cadrul strategiei nu a fost urmată de monitorizarea de către o instituție coordonatoare a modului în care această asumare a fost respectată. Strategia 2008 - 2013 a fost concepută mai degrabă ca un acord între diferite ministere de a iniția o serie de măsuri asociate cu mai buna reglementare, fără să fie stabilită o modalitate de raportare sau un set de indicatori sau ținte de atins corespunzătoare obiectivelor asumate.

Pentru Strategia 2014 - 2020, din sumarul problemelor prezentate pot fi identificate următoarele concluzii principale (vezi figura 3):

Figura 3*). Arborele problemelor și obiectivelor pentru politicile privind mai buna reglementare

*) Figura 3 este reprodusă în facsimil.

	<ul style="list-style-type: none"> - Stabilirea clară a raporturilor între diferite documente de politici publice și actele normative; - Introducerea analizei de impact extinse (măsurarea costurilor administrative pentru noua legislație); - Îmbunătățirea procesului de consultare - Îmbunătățirea implementării legislației europene. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sistematisarea legislației; - Măsuri de reducere a birocrăției.
---	---	--

III. Principii generale

Principiile politicilor privind mai buna reglementare promovate în cadrul acestei strategii se referă la acțiunile care vizează corpul activ al legislației, la procesul de inițiere, implementare și monitorizare a reglementărilor, dar și capacitatea de implementare a acestor inițiative la nivelul administrației centrale.

Transparență - asigurarea transparenței în procesul de inițiere, implementare, monitorizare și evaluare a reglementărilor reprezintă motorul politicilor privind mai buna reglementare. Informarea și participarea cetățenilor în cadrul acestui proces este o condiție pentru asigurarea unui cadru de reglementare adecvat.

Proportionalitate - constă în adaptarea tipurilor de inițiative de reglementare la problemele de politici publice identificate.

Fundamentarea impactului reglementărilor - acest principiu se referă la necesitatea derulării unor analize anterioare adoptării unor inițiative care furnizează date despre posibilele consecințe socioeconomice sau de mediu ale acestora. Acest principiu, specific funcționării unei administrații publice într-un stat democratic, este corelat cu cel de asigurare a derulării consultărilor publice. Identificarea impactului reglementărilor nu este, conform acestui principiu, un demers procedural/administrativ atașat procesului de adoptare a inițiativelor, ci expresia asigurării transparenței în administrația publică.

Derularea corespunzătoare a procesului de consultare - procesul de consultare trebuie să fie unul proactiv din partea instituțiilor administrației publice cu drept de inițiere de reglementări în diverse domenii de politici publice. Procesul de consultare trebuie să se deruleze pe întreg parcursul inițierii, implementării, monitorizării și evaluării reglementărilor.

Simplificarea legislației - menținerea unui corp legislativ simplu și ușor de înțeles contribuie la creșterea eficienței și eficacității implementării politicilor publice care fac obiectul reglementărilor.

IV. Obiectivele strategiei

Comparativ cu Strategia 2008 - 2013, actuala strategie își propune un set de obiective a căror arie de intervenție este mai restrânsă. Această abordare pornește de la premisa că modificările de anvergură celor propuse în vechea strategie au constituit și unul dintre motivele realizării lor parțiale. Obiective mai puțin ambițioase, dar realizabile, dat fiind și reperul de timp generos, ar putea în noua strategie să aibă mai multe șanse de a fi atinse. Aceste obiective se concentrează în special pe îmbunătățirea principalului instrument de implementare a politicilor publice în România: actele normative, respectiv pe creșterea capacității în vederea asigurării unei calități ridicate a acestora.

Obiectivul general:

Îmbunătățirea calității instrumentelor de implementare a politicilor publice reprezentate de reglementări (acte normative, proceduri etc.), precum și a procesului de inițiere, adoptare, implementare și evaluare a acestora

Obiective specifice:

1. Simplificarea fondului activ al legislației
2. Creșterea calității fluxului reglementărilor
3. Dezvoltarea capacității administrative pentru implementarea politicilor privind mai buna reglementare

V. Direcții de acțiune

V.1. Simplificarea fondului activ al legislației

Această direcție de acțiune s-a format prin comasarea, față de strategia anterioară, a următorilor piloni: simplificarea legislației, măsurarea costurilor administrative, simplificarea procedurilor, îmbunătățirea documentelor de poziție privind legislația europeană. Pentru această nouă direcție de acțiune sunt propuse următoarele activități indicative:

V.1.1. Sistematizarea și unificarea legislației

Activitățile corespunzătoare acestei direcții de acțiune se referă la fondul activ al legislației*10). Această direcție de acțiune urmează a se desfășura conform următoarelor etape:

- etapa I: Inventarierea și analiza stocului legislativ existent
- etapa a II-a: Propunerea celor mai potrivite metode de simplificare a legislației, pe baza criteriilor de priorizare stabilite
- etapa a III-a: Implementarea efectivă a măsurilor de simplificare a legislației. În cadrul acestei etape vor putea fi utilizate următoarele tipuri de acțiuni:
 - utilizarea instituției republicării;
 - înlăturarea paralelismelor în reglementare, fie prin abrogare, fie prin concentrarea materiei în reglementări unice;
 - dezvoltarea unor proiecte de codificare a legislației pentru principalele corpuri de legislație - codificare-pilot a unor corpuri de legislație semnificativă (transporturi, sănătate, prevederi fiscale, muncă; în paralel, recurgerea la tehnologia informației pentru asigurarea accesului publicului la reglementări prin publicarea pe pagina de web a instituțiilor direct implicate a formei consolidate, actualizată permanent, a unui act normativ frecvent aplicat și al cărui impact economic este considerabil).

*10) Parte din acțiunile propuse în cadrul acestei secțiuni au fost preluate din Memorandumul privind "Adoptarea măsurilor necesare asigurării unui cadru normativ care să răspundă exigențelor referitoare la accesibilitatea și previzibilitatea normei de drept" (2012) inițiat de Ministerul Justiției. Acest memorandum a propus și inițierea unei strategii privind asanarea legislației.

În vederea realizării acestui pachet de activități va fi creat un grup de experți format din reprezentanți ai Cancelariei Primului Ministru, SGG, Secretariatului General al Camerei Deputaților, Secretariatului General al Senatului, MJ, CL și, în funcție de domeniu, de reprezentanți ai ministerelor de resort care să inventarieze și să analizeze stocul legislativ existent (etapa I) și să propună cea mai potrivită metodă de simplificare a legislației (etapa a II-a). Acest grup de lucru va fi coordonat de CG, în colaborare cu MJ, CL, precum și cu Secretariatul General al Camerei Deputaților. Vor fi avute în vedere criteriile de priorizare a actelor normative asupra cărora urmează a se interveni. Un prim set de criterii care pot fi dezvoltate în funcție de specificul domeniului cuprinde:

- frecvența aplicării;
- impactul economic;
- influența socială;
- tipul de act normativ (primar, secundar, terțiar);
- numărul de modificări aduse actului normativ;
- actele normative care au generat interpretări diferite sau față de care au fost semnalate dificultăți în aplicare;
- rezultatele cercetării privind măsurarea costurilor administrative - selectarea acelor segmente de legislație care generează cele mai mari costuri pentru mediul de afaceri;
- includerea propunerilor de simplificare a legislației în Planul Anual de Lucru al Guvernului (PALG), în aplicarea viitoarei Strategii privind asanarea cadrului legislativ, pentru a întări acțiunea de simplificare a legislației.

V.1.2. Reducerea birocrăției pentru mediul de afaceri

Activitățile grupate sub acest titlu vizează reglementările care afectează în mod special mediul de afaceri prin nivelul de birocrăție pe care îl generează. O parte dintre aceste activități au fost deja inițiate în

strategia anterioară și urmează a fi finalizate în perioada următoare. Unul dintre principalele rezultate ale strategiei anterioare este reprezentat de inițierea, respectiv derularea parțială a procesului de măsurare a costurilor administrative și reducere a poverii administrative, folosind SCM. Acest demers de amploare, chiar dacă se fundamentează pe culegerea de date prin intermediul interviurilor și analizei legislației din punctul de vedere al activităților administrative pe care le generează, nu permite o intervenție foarte rapidă și punctuală de simplificare în urma identificării nevoilor de reducere a birocrăției. În perioada următoare se impune și utilizarea unor metode alternative de reducere a birocrăției care să pornească de la observația directă și punctuală a activității companiilor private în relație cu autoritățile statului. Aplicarea unor metode care să permită identificarea acestor nevoi, chiar dacă nu cunoaște amploarea unei măsurători de tip SCM, va putea conduce la rezultate relevante, ușor măsurabile. Aceste metode permit observarea directă a costurilor generate de reglementări (burden hunting), aplică variante de eliminare a legislației redundante, inutile și costisitoare (ghilotinaTM reglementărilor), respectiv permit o mai bună comunicare între autorități și companiile private (introducerea sistemelor IT și a ghișeului unic). Rezultatele obținute ca urmare a aplicării acestor metode vor completa rezultatele obținute ca urmare a proiectelor deja desfășurate care aplică măsurarea costurilor administrative, precum și de identificare a măsurilor de simplificare corespunzătoare. Acțiunile cuprinse în această direcție sunt următoarele:

a1) Simplificarea sarcinilor administrative prin:

- continuarea procesului de reducere a sarcinilor administrative prin simplificarea legislației aferente ultimelor cinci domenii a căror măsurare s-a finalizat în 2014: muncă (forță de muncă, legislația muncii, pensii și asigurări sociale, securitate și sănătate în muncă), sănătate (farma, autorizare și inspecție sanitară), educație, mediu (schimbări climatice, silvicultură) și justiție (registru comerțului, profesii liberale).

Totalul sarcinilor administrative aferente legislației în vigoare în anul 2012 este de aproximativ 3 miliarde euro (circa 2,2% din PIB), iar principalele domenii generatoare de birocrăție sunt munca, sănătatea, agricultura, mediul, finanțele și registrul comerțului; domeniile și subdomeniile legislative care au fost scanate până în 2013 inclusiv și pentru care există valori explicite ale sarcinilor administrative (global și la nivel de obligație de informare) sunt următoarele:

- comunicații (telecom, servicii poștale, date cu caracter personal, comerț electronic, arhivare electronică etc.); valoare totală: 6,0 mil. euro;

- economie, comerț și mediu de afaceri (ISCIR, metrologie, mărci și brevete, cooperare economică și reglementare în domeniul energiei); valoare totală: 51,4 milioane euro;

- dezvoltare regională și turism (construcții, cadastru, turism și urbanism); valoare totală: 69,6 milioane euro;

- administrație și afaceri interne (situații de urgență, poliție, înmatriculări vehicule etc.); valoare totală: 27,7 milioane euro;

- transporturi (rutier, feroviar, naval și aerian); valoare totală: 6,8 milioane euro;

- finanțe publice (taxe și impozite, proceduri fiscale, raportare financiară etc.); valoare totală: 113,4 milioane euro;

- agricultura (zootehnie, sector vegetal, protecția plantelor, industria alimentară, sanitar-veterinar etc.); valoare totală: 239,8 milioane euro;

- de asemenea, în perioada 2015 - 2016, în conformitate cu angajamentele din cadrul Memorandumului de înțelegere între Uniunea Europeană și România, prioritățile de simplificare se vor concentra pe aspecte iritante pentru sectorul privat din următoarele domenii: administrare fiscală, proceduri cu privire la înregistrarea proprietăților și la autorizațiile de construcție, restructurarea ghișeului unic și a punctului unic de contact într-o platformă electronică interconectată și complet operațională. Simplificările se vor realiza prin implicarea directă a următoarelor instituții: MFP (ANAF), ME (DIMMMAT), MDRAP, ANCP, MADR, MSI, AADR, MJ, MAE;

- ca activitate continuă, se vor realiza planuri anuale de simplificare, care vor cuprinde toate domeniile de reglementare.

a2) Introducerea de metodologii mai flexibile de măsurare și reducere a birocrăției prin:

- dezvoltarea de noi metodologii/instrumente de măsurare și reducere a birocrăției în cadrul unor proiecte-pilot dedicate instrumentelor alternative de simplificare a legislației:

- inițierea unui demers de aplicare a unei metode de tip *burden hunting* ("identificarea poverilor administrative") pentru identificarea acelor reglementări care afectează cel mai mult dezvoltarea companiilor private - dezvoltarea unui proiect de tip *burden hunting* în coordonarea Centrului Guvernului în colaborare cu alte ministere (Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Economiei etc.). Aplicarea acestei metode vine în continuarea procesului de măsurare a costurilor administrative, precum și a celui de reducere a acestora. Abordarea va fi una care pornește însă de la analiza punctuală a costurilor suportate de una sau mai multe companii care fac obiectul unei analize punctuale. Această acțiune va fi gestionată la nivelul Centrului Guvernului în colaborare cu alte ministere și poate face obiectul unor proiecte distincte, similare celor derulate deja în cadrul Centrului Guvernului care au aplicat modelul costului standard;

- un demers similar va fi inițiat și în privința aplicării gilotineiTM reglementărilor. Alături de metoda precedentă, această inițiativă are scopul de a completa și asigura o rafinare a rezultatelor obținute în urma măsurării pe baza modelului costului standard;

- măsurarea și reducerea costurilor de conformare; acest demers este, de asemenea, o continuare a celui care a vizat măsurarea costurilor administrative și va fi derulat sub coordonarea Centrului Guvernului (SGG/CPM).

a3) Digitalizarea procedurilor administrative prin:

- implementarea unor soluții IT pentru simplificarea unor proceduri orizontale, transsectoriale pentru mediul de afaceri (pe modelul ghișeului unic); se va avea în vedere corelarea referințelor pentru implementarea unor soluții IT pentru mediul de afaceri cu prevederile Strategiei Naționale privind Agenda Digitală pentru România (în special cap. 3.1) - simplificarea unor proceduri orizontale, transsectoriale pentru mediul de afaceri (pe modelul ghișeului unic). Această acțiune constă în corelarea nevoilor de simplificare constatate în urma aplicării diferitelor metode de identificare a costurilor administrative cu măsurile de informatizare a regimului de comunicare între mediul de afaceri și autoritățile publice.

În mod concret, prioritatea referitoare la necesitatea extinderii gradului de comunicare electronică între mediul de afaceri/cetățeni și instituțiile/autoritățile publice se va reflecta și printr-o serie de proiecte lansate în cadrul viitoarelor programe operaționale prin care se vor institui mecanisme de coordonare și simplificare la nivelul administrației publice centrale care să permită operatorilor economici dezvoltarea unor proceduri electronice care să vizeze depunerea dosarelor de autorizare, raportarea și plata on-line, în relația dintre operatorii economici și instituțiile publice.

a4) Continuarea măsurărilor prin utilizarea SCM și actualizarea măsurătorii globale (uptaded baseline measurement), prin:

- definitivarea măsurătorii globale inițiate prin strategia pentru o reglementare mai bună 2007 - 2013, prin măsurarea costurilor administrative generate mediului de afaceri de către o parte din autoritățile aflate în subordinea sau sub coordonarea Centrului Guvernului și a Parlamentului, care nu au fost cuprinse în măsurătorile anterioare, și actualizarea măsurătorii globale (uptaded baseline measurement).

a5) Reducerea/eliminarea punctuală de proceduri administrative de tipul celor cuantificate de către Banca Mondială (raportul *Doing Business*), OECD și alte instituții similare:

- inițierea unor proiecte de reducere a birocrăției prin aplicarea unor măsuri punctuale de simplificare a unor proceduri administrative - una dintre principalele surse de informare privind nivelul birocrăției la nivelul administrației publice este oferită de raportul *Doing Business* al Băncii Mondiale. Acest raport, prin indicatorii pe care îi monitorizează, oferă o imagine a cadrului de reglementare în care se desfășoară activitatea companiilor private la nivelul unui stat. Datele prezentate în acest raport reprezintă un barometru ale cărui valori sunt luate în considerare de companiile private în strategiile de dezvoltare a afacerilor. Această activitate din cadrul strategiei, pe lângă celelalte activități de reducere a costurilor administrative, propune simplificarea punctuală a unora dintre procedurile semnalate în raportul *Doing Business* care contribuie la scăderea ratingului de țară în ceea ce privește atractivitatea mediului de afaceri românesc. În acest sens, această strategie și-a propus îmbunătățirea valorii unor indicatori punctuali dintre cei folosiți în raportul *Doing Business* în vederea îmbunătățirii ratingului de țară stabilit în cadrul acestui raport. Cu titlu exemplificativ, o detaliere a ținutelor propuse este prezentată la finalul acestei strategii. Pentru realizarea acestei activități vor fi implicate acele autorități de reglementare, precum și ministere care au competențe în domeniile de reglementare semnalate.

V.2. Creșterea calității fluxului reglementărilor

Această direcție de acțiune vizează măsuri referitoare la fundamentarea actelor normative, calitatea procesului de consultare, dar și implementarea legislației comunitare și dezvoltarea capacității administrative pentru realizarea activităților corespunzătoare.

V.2.1. Fundamentarea actelor normative

- Elaborarea studiilor de impact extinse (full RIA) - (utilizarea Programului anual de lucru al Guvernului ca instrument de monitorizare a realizării studiilor de impact pentru reglementări) - una dintre activitățile propuse în strategia din perioada anterioară s-a referit la introducerea analizei de impact pentru reglementări. Pe parcursul implementării acesteia au fost elaborate manuale de elaborare a analizei de impact în diferite domenii. Experiența elaborării acestor tipuri de analize indică necesitatea introducerii unor analize extinse pe teme de politici publice punctuale, dar relevante ca impact. În perioada vizată de Strategia 2014 - 2020 se impune inițierea elaborării unor studii de impact extinse. Această activitate va fi gestionată de CG pe baza cadrului instituțional existent.

- Introducerea măsurării ex-ante a costurilor administrative în evaluările ex-ante ale reglementărilor - exercițiul măsurării costurilor administrative derulat în etapa corespunzătoare Strategiei 2008 - 2013 va fi continuat în perioada de implementare a prezentei strategii cu introducerea obligativității măsurării ex-ante a costurilor administrative pentru noile reglementări. Această activitate va fi gestionată de Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism în colaborare cu CG (operaționalizarea testului pentru IMM).

- Elaborarea unui ghid practic de aplicare a normelor de tehnică legislativă, util și pentru standardizarea formulărilor utilizate de instituțiile care emit avize sau care prelucrează textele finale, strict din punctul de vedere al normelor de tehnică legislativă (CL, MJ, CG, Secretariatul General al Camerei Deputaților, Secretariatul General al Senatului).

V.2.2. Transparența și calitatea procesului de consultare

- Îmbunătățirea procesului de consultare - încurajarea implicării societății civile (ONG-uri, diferite părți interesate etc.) încă din fazele incipiente de elaborare a propunerilor de acte normative și naționale și ale Uniunii Europene, respectiv a analizelor de impact corespunzătoare; elaborarea unui buletin guvernamental periodic (lunar) cu cele mai importante propuneri anunțate în ședințele pregătitoare; realizarea de grupuri de lucru acolo unde este necesar.

- Dezvoltarea unei baze de date cu părțile interesate relevante pentru diferite domenii de intervenție ale Guvernului - colaborarea cu ministerele; solicitarea punctelor de vedere ale institutelor de cercetare, ONG-uri etc. în ceea ce privește conținutul studiilor de impact.

V.2.3. Implementarea legislației europene

- Continuarea perfecționării mecanismului de transpunere a directivelor europene prin aplicarea programului pentru transpunerea și notificarea directivelor, monitorizarea permanentă a procesului de transpunere (proceduri lansate de Comisie pentru netranspunere, toate directivele pentru care termenele de transpunere au expirat deja, directivele cu o transpunere cu termen în următoarele șase luni și, dacă este cazul, directivele care nu au fost încă atribuite la o instituție) și creșterea gradului de conștientizare în rândul instituțiilor responsabile, în scopul menținerii deficitului de transpunere a directivelor între 0,5% și 1%

- Asigurarea aplicării directe a regulamentelor europene, însoțită de activități de informare și comunicare publică privind aceste reglementări, dezvoltarea unui mecanism de consultare și de diseminare a lor către cetățeni și companii

- Continuarea activităților de prevenire și soluționare a problemelor legate de aplicarea dreptului european și îmbunătățirea mecanismelor de coordonare interinstituțională, de monitorizare și evaluare

- Dezvoltarea Centrului SOLVIT România din perspectiva noului rol conferit de CE, acela de instrument de orientare a politicilor la nivelul UE în domeniul Pieței unice și la nivelul statelor membre, dezvoltarea Rețelei naționale a punctelor de contact pentru gestionarea cazurilor SOLVIT și asigurarea serviciilor de asistență pentru cetățeni și companii pe baza unei colaborări constante cu autoritățile naționale de resort (EU Pilot).

V.3. Dezvoltarea capacității administrative pentru implementarea politicilor privind mai buna reglementare

Această direcție de acțiune se referă la cadrul de implementare a strategiei și are rol de suport pentru derularea celorlalte activități propuse.

V.3.1. Cadrul instituțional

- Adoptarea (prin hotărâre a Guvernului) unui set de reglementări privind structura și cadrul de utilizare a documentelor de politici publice și evaluarea impactului proiectelor de acte normative - această activitate constă în sistematizarea legislației referitoare la utilizarea documentelor de politici publice, respectiv la cadrul instituțional de elaborare a lor. În cadrul acestei activități vor fi definite raportul dintre diferitele instrumente de implementare a politicilor publice în administrația centrală, precum și a fluxului acestor documente în circuitul administrativ al administrației centrale. Necesitatea acestui demers de clarificare este determinată de nevoia de a oferi o imagine clară a parcursului administrativ al procesului politicilor publice de la definirea obiectivelor (la nivel strategic) până la implementarea și evaluarea lor, respectiv a cadrului instituțional care îl susține.

- Dezvoltarea unui parcurs în două faze a implementării practicii elaborării studiilor de impact extinse (full RIA) la nivelul administrației publice centrale:

- Faza 1 - pilot (CG "as fast-tracker"):

- urmărirea anumitor inițiative (proponere de acte normative sau alte documente care cuprind studii de impact) din PALG pe parcursul derulării procesului de realizare a studiilor de impact extinse (full RIA) (colaborare CG - ministere de linie pentru derularea cercetării, a etapei de consultare);

- dezvoltarea unui cadru de comunicare de tip policy alert - [bază de date părți interesate (vezi pct. V.2.2) pe domenii de intervenție guvernamentală, întâlniri periodice, consultări privind conținutul studiilor de impact];

- organizarea de sesiuni de pregătire "on the job" ("la locul de muncă") cu membrii UPP-urilor din ministere cu privire la derularea procesului de elaborare a studiilor de impact;

- identificarea și adoptarea etapelor de realizare a studiilor de impact pentru reglementări sau alte documente de politici publice (format pentru studii de impact, informații necesare, tipuri de indicatori pe domenii, format pentru raportare monitorizare către CG) - aceste aspecte urmează a fi clarificate în cadrul activității de sistematizare a legislației referitoare la formularea politicilor publice, respectiv a realizării analizelor de impact.

- Faza 2 - extindere (CG "as gatekeeper"):

- extinderea prin dezvoltarea și verificarea funcționării unui sistem de elaborare (ministere) și verificare (CG) a studiilor de impact pentru reglementări sau alte documente de politici publice - această activitate urmează a fi cuprinsă în procesul de sistematizare a legislației referitoare la formularea politicilor publice și realizare a analizelor de impact pentru reglementări;

- adoptarea formatului standard pentru studiile de impact extinse (cele rezultate din studiile-pilot și testate în etapa ulterioară).

V.3.2. Specializarea resurselor umane în elaborarea studiilor de impact

- Specializarea pe domenii de politici publice la nivelul CG - cursuri specializate pe domenii de intervenție guvernamentală - tipuri de analize utilizate în studiile de impact pe domenii - mediu, sănătate, educație, economie, muncă și protecție socială (în special pentru faza 2)

- Specializarea resurselor umane pentru derularea analizei de impact pe diferite domenii (pachet de cursuri pentru analize de impact pe domenii specifice) cu participarea membrilor UPP sau a departamentelor de specialitate din cadrul ministerelor, precum și persoanele specializate din cadrul CPM.

VI. Rezultatele acțiunilor și indicatori

Activități	Indicatori	Descrierea indicatorilor și justificare	Instituția responsabilă	Modalitatea de colectare a datelor
------------	------------	---	-------------------------	------------------------------------

I. Simplificarea fondului activ al legislației

I.1. Indicatori de Pentru activitatea de Etapa I și etapa a Rapoarte de

	acestora pe		
	pagina de web a		
	instituțiilor.		
	Propuneri de	Din punct de vedere	CG
	sistematizare/	formal, propunerile	
	unificare a	privind adoptarea	Rapoarte de
	legislației	actelor normative	monitorizare
	propuse în PALG/	consolidate a codurilor	realizate de CG
	simplificare	sau a codexurilor vor fi	
	realizată -	introduse inițial în	
	propuneri	PALG. Adoptarea lor	
	adoptate	ulterioară și publicarea	
		în Monitorul Oficial al	
		României, Partea I, vor	
		marca finalizarea	
		acestei activități.	

I.2. Reducerea	Planuri de	Acesta este un indicator	Ministere/Comisia	Raport de
birocrației	reducere propuse	de rezultat care se	Națională de Prognoză	monitorizare
pentru mediul	în PALG și	referă atât la	(CNP)/CG.	realizat de CG
de afaceri	adoptate -	activitatea de derulare		
	adoptarea	a exercițiului de		
	măsurilor de	măsurare a costurilor		
	simplificare	administrative inițiat		
	rezultată în	în perioada anterioară,		
	urma aplicării	la activitatea viitoare		
	metodei "burden	de măsurare și reducere		
	huntig"	a costurilor de		
	("identificarea	conformare, cât și la		
	poverilor	adoptarea propriu-zisă a		
	administrative")	măsurilor de		
		simplificare.		
		În plus față de perioada		
		anterioară, în această		
		strategie a fost propusă		
		și o altă activitate		
		care presupune aplicarea		
		unei metode specifice de		
		măsurare a costurilor -		
		"burden huntig"		

("identificarea
 poverilor
 administrative"). Pentru
 realizarea acestei
 activități poate fi
 luată în considerare și
 o serie de indicatori
 adiacenți, intermediari:
 inițierea proiectului de
 finanțare pentru
 aplicarea metodei
 "burden hunting",
 numărul de
 companii-pilot pentru
 care se aplică această
 metodă etc. Pentru
 simplificare s-au luat
 în considerare doar acei
 indicatori care au
 impact asupra
 obiectivului care
 corespunde acestei
 activități.

Mecanism	Acesta este un indicator	Ministere/CG	Raport de
funcțional - soluții IT identificate și implementate (proiect demarat și finalizat)	de rezultat care nu oferă însă informații despre eficiența lui. Este posibil ca în anumite situații numai implementarea sistemului		monitorizare realizat de CG pe baza raportărilor realizate la nivelul ministerelor
	să nu fie suficientă pentru evaluarea impactului acestei măsuri. Pentru a evalua impactul este necesar a deține date despre gradul de utilizare a lui.		

Număr de proceduri	Sunt prezentate țintele pentru o serie	CG/ministere de linie responsabile	Raport de monitorizare
-----------------------	---	---------------------------------------	---------------------------

eliminate/număr (selecție) de indicatori realizat de CG pe
de zile de utilizați în raportul baza raportărilor
parcursere a Doing Business al Băncii realizate la
procedurilor Mondiale care urmează a nivelul
reduse (conform fi urmăriți în evaluarea ministerelor
țintelor propuse impactului politicilor
la finalul privind mai buna
strategiei) reglementare.

Număr de Acesta este un indicator Ministere-pilot/CG Raport de
proceduri de rezultat care, chiar monitorizare
simplificate dacă nu oferă informații realizat de CG pe
despre impactul baza raportărilor
simplificării realizate la
procedurilor, reprezintă nivelul
un element important în ministerelor
evaluarea succesului
acțiunilor propuse

II. Creșterea calității fluxului de reglementări

II.1. Metodologie Indicatorii folosiți în CG Raport de
Fundamentarea adoptată evaluarea acestei monitorizare
actelor activități sunt realizat de CG
normative preponderent
cantitativi. Cu toate
acestea existența
metodologiilor pentru
analiza de impact (cele
care nu au fost încă
elaborate) reprezintă un
pas important pentru
asigurarea
instrumentelor necesare
propagării la nivelul
ministerelor a
utilizării RIA în
fundamentarea
inițiativelor de
reglementări.

Număr de Se referă la analizele Ministere inițiatoare/ Raport de

	analize/studii extinse realizate pentru CG	monitorizare
	de impact fundamentarea	realizat de CG pe
	realizate inițiativelor de	baza raportărilor
	reglementări.	realizate la
		nivelul
		ministerelor

	• Ghid elaborat Aceștia sunt indicatori CPM (integrator), SGG, Raport de	
	de rezultat. Impactul Secretariatul General monitorizare	
	acestor măsuri sunt al Camerei Deputaților, realizat de CG	
	reprezentate de Secretariatul General	
	identificarea în al Senatului, MJ, CL	
	rapoartele de	
	monitorizare a unei	
	creșteri a calității	
	reglementărilor.	

II.2.	Număr de Indicatorii CG	Raport de
Transparență buletine corespunzători acestei	monitorizare	
și calitatea informative direcții de acțiune sunt	realizat de CG	
procesului de editate importanți pentru		
consultare (buletine care identificarea frecvenței		
	conțin analize practicilor referitoare	
	de impact la asigurarea accesului	
	înainte de la propunerile de	
	adoptarea reglementări înainte de	
	reglementărilor) adoptare.	

	Număr de studii Acest indicator CG	Raport de
	de impact subliniază importanța	monitorizare
	publicate publicării studiilor de	realizat de CG pe
	înainte de impact înainte de	baza raportărilor
	adoptare/număr adoptarea	realizate la
	de observații reglementărilor care să	nivelul
	formulate de permită formularea unor	ministerelor
	beneficiari (o poziții informate din	
	țintă propusă de partea părților	
	10 analize pe interesate. Deși este un	
	an) indicator de rezultat,	
	permite totuși	
	identificarea frecvenței	
	publicării studiilor de	

		impact, crescând în	
		acest mod importanța	
		realizării acestora în	
		procesul de formulare a	
		politicilor publice.	

	Număr de	Acest indicator nu este	CG	Raport de
	consultări	suficient pentru		monitorizare
	realizate pe	asigurarea unei calități		realizat de CG pe
	parcursul	crescute a procesului de		baza raportărilor
	elaborării	consultare, cu toate		realizate la
	analizelor de	acestea oferă date utile		nivelul
	impact	cu privire la frecvența		ministerelor
		derulării consultării		
		înainte de adoptarea		
		reglementărilor,		
		respectiv în etapa		
		preliminară de		
		identificare a		
		soluțiilor.		

	Bază de date	Realizarea bazei de date	CG	Raport de
	realizată/număr	cu studiile de impact		monitorizare
	de studii de	reprezintă un pas		realizat de CG
	impact cuprinse	important pentru a		
	în baza de date	asigura un instrument de		
		fundamentare pentru		
		inițiative viitoare.		

II.3.	Menținerea	•	Ministerul Afacerilor	Raport de
Implementarea	deficitului de		Externe (MAE)	monitorizare
legislației	transpunere a			realizat de MAE
europene	directivelor			(centralizat CG)
	între 0,5% și 1%			

	• Mecanism de	•	MAE	Raport de
	comunicare			monitorizare
	publică			realizat de MAE
	implementat			(centralizat CG)
	• Activități de			
	informare			
	realizate			

III. Dezvoltarea capacității administrative pentru implementarea politicilor privind mai buna reglementare

III.1. Cadru instituțional | Hotărâre de Guvern adoptată și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I/(indicatori de rezultat stabiliți pentru implementarea hotărârii de Guvern) | Acesta este un indicator de rezultat ca și în cazul altor indicatori propuși pentru evaluarea obiectivelor acestei strategii, nu oferă informații cu privire la impactul acestor măsuri. În evaluare este necesar a lua în considerare și gradul de respectare a procedurilor. | CG | Raport de monitorizare realizat de CG

| Format standard adoptat | idem | CG | Raport de monitorizare realizat de CG

III.2 | Număr de persoane specializate pe domenii de politici publice la nivelul CG | • | CG | Raport de monitorizare realizat de CG

| Număr de cursuri "on the job" ("la locul de muncă") desfășurate în ministere la nivelul direcțiilor de specialitate și la UPP-urilor | Aceștia sunt indicatori de rezultat și se referă la activitatea de pregătire activă, la locul de muncă a celor implicați în elaborarea sau gestionarea realizării studiilor de impact la nivelul ministerelor, dar și CG. | Ministere/CG | Raport de monitorizare realizat de CG pe baza raportărilor realizate la nivelul ministerelor |

| Număr de persoane | Cursurile "la locul de muncă" presupun o

	pregătite	cunoaștere prealabilă a	
		aspectelor teoretice cu	
		privire la elaborarea	
		acestor studii, scopul	
		lor fiind de a detalia	
		aspectele practice	
		corespunzătoare	
		realizării lor.	

VII. Implicații pentru buget

Principala sursă de finanțare a strategiei poate fi reprezentată de fondurile structurale, respectiv bugetele proprii ale ministerelor, precum și cel al SGG. În momentul elaborării acestei strategii nu era finalizat conținutul programelor operaționale pentru perioada de programare 2014 - 2020*11). Cu toate acestea, Acordul de parteneriat propus de România pentru perioada de programare 2014 - 2020 aprobat de CE la această dată identifică o serie de acțiuni corespunzătoare obiectivului tematic 11 "Creșterea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă" care pot fi asociate politicilor privind mai buna reglementare. Printre tipurile de acțiuni corespunzătoare acestui obiectiv tematic în care pot fi inițiate proiecte legate de mai buna reglementare pot fi semnalate: îmbunătățirea normelor de etică, transparență și integritate a luării deciziilor și a cheltuielilor bugetare; satisfacție publică sporită în ceea ce privește îmbunătățirea administrației publice și a serviciilor publice; îmbunătățirea satisfacției întreprinderilor față de proporționalitatea sarcinii și reglementărilor administrative.

În acest sens se estimează alocări pe axele de finanțare ale POCA adresate direcțiilor de acțiune subscrise Strategiei pentru o reglementare inteligentă 2014 - 2020 în valoare de 144 milioane lei, din care valoarea cofinanțării de la bugetul de stat este de 21,6 milioane lei.

*11) Cu excepția Programului operațional Capacitate administrativă (POCA) care se afla în faza de consultare.

VIII. Implicații juridice și cadrul instituțional

O buna parte din măsurile propuse necesită modificări legislative sau ale cadrului instituțional. Principalele implicații juridice sunt reprezentate de implementarea soluțiilor de simplificare a fondului activ al legislației prin diferite hotărâri ale guvernului. O categorie aparte este reprezentată de măsurile de modificare a cadrului instituțional prin constituirea grupului de experți pentru sistematizarea legislației.

Direcțiile de acțiune	Implicațiile juridice și modificarea cadrului instituțional
I. Simplificarea fondului activ al legislației	
I.1. Sistematizarea și unificarea legislației	- Constituire grup de experți (regulamente de funcționare a grupului, programul întâlnirilor, stabilirea secretariatului tehnic) - Coduri realizate, adoptate și publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I (abrogare acte normative, sistematizare adoptată etc.)
I.2. Reducerea birocrăției pentru mediul de afaceri și cetățeni	- Proceduri eliminate (adoptarea și publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, de hotărâri) - Proceduri privind depunerea on-line a documentațiilor necesare obținerii de autorizații, avize, certificate, acreditări etc. - Proceduri de raportare on-line către/dinspre autorități de reglementare/instituții publice responsabile - Proceduri privind plata on-line a taxelor/tarifelor către autorități de reglementare/instituții publice responsabile
II. Creșterea calității fluxului reglementărilor	

II.1. Fundamentarea actelor normative	<ul style="list-style-type: none"> • Metodologii adoptate (RIA) • Soluții de simplificare adoptate
II.2. Transparență și calitatea procesului de consultare	<ul style="list-style-type: none"> •
II.3. Implementarea legislației europene	<ul style="list-style-type: none"> •
III. Dezvoltarea capacității administrative pentru implementarea politicilor privind mai buna reglementare	
III.1. Cadrul instituțional	- Hotărâre a Guvernului adoptată și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I (de sistematizare a reglementărilor din domeniul formulării politicilor publice)
III.2. Specializarea resurselor umane în elaborarea studiilor de impact	<ul style="list-style-type: none"> •

IX. Proceduri de monitorizare și evaluare

Strategia privind mai buna reglementare 2014 - 2020 va fi adoptată prin hotărâre a de Guvernului. CG este coordonatorul și integratorul strategiei. Fiecare minister își va asuma țintele cu acordul CG în cadrul etapei de consultare. Ministerele implicate vor implementa activitățile atribuite. CG va monitoriza implementarea strategiei prin intermediul unor rapoarte de monitorizare realizate la interval de 6 luni. Rapoartele de monitorizare vor avea un format standard stabilit de CG pentru fiecare minister responsabil, în funcție de tipul de activității asumate.

Pentru direcția 1 de activități:

I. Simplificarea fondului activ al legislației

Constituirea grupului de lucru pentru identificarea actelor normative care vor fi supuse simplificării, respectiv pentru identificarea măsurilor de atingere a țintelor propuse conform indicatorilor "doing business".

Componența grupului: câte doi reprezentanți la nivel de experți din cadrul CG (CPM și SGG), ministere de linie, CL, reprezentanți din cadrul Secretariatului General al Senatului și Secretariatului General al Camerei Deputaților

Grupul de experți se va întâlni periodic la inițiativa CG și cu suportul tehnic oferit de CL și ministerele de resort. Întâlnirile au ca obiect identificarea legislației care urmează să facă obiectul sistematizării, respectiv domeniile în care au fost fixate ținte pentru indicatorii doing business. În prima ședință a grupului constituit vor fi stabilite programul întâlnirilor, precum și termenele pentru realizarea sistematizărilor (întâlnirile vor avea loc cel puțin o dată pe lună). Rezultatele derulării activităților grupului de lucru vor fi trimise spre adoptare în ședința de Guvern prin grija SGG. Propunerile de sistematizare vor avea statut prioritar în cadrul ședințelor de Guvern. Rapoartele întâlnirilor vor fi realizate de reprezentanții CG. În cadrul acestor rapoarte vor fi menționate stadiile îndeplinirii activităților (realizarea sistematizării, adoptare/neadoptare în ședința de Guvern) și vor fi incluse în rapoartele periodice de monitorizare a strategiei.

II. Creșterea calității fluxului reglementărilor

În această categorie de activități principalul responsabil pentru derularea activităților de monitorizare a stadiului îndeplinirii activităților revine CG, respectiv MAE. Acesta va elabora periodic (trimestrial) rapoarte cu privire la gradul de îndeplinire a activităților.

III. Dezvoltarea capacității administrative pentru implementarea politicilor privind mai buna reglementare

Aceste activități vor fi monitorizate de CG în colaborare cu ministerele de linie (pe baza rapoartelor de monitorizare semestriale).

X. Plan de acțiuni

Termene	Activități	Conținut	Indicatori	Instituția
---------	------------	----------	------------	------------

		(de rezultat/de impact)	responsabilă
I.	Simplificarea	fondului activ	al legislației
I.1.	Etapa I: Inventarierea și sistematizarea analiza stocului și unificarea legislației	• Număr de coduri realizate (număr de acte normative analizate, număr de acte normative sistematizate/ unificate) • Planuri de acțiuni cu termene de realizare/măsuri de asanare implementate Etapa I: Număr de acte normative inventariate	Etapa I și etapa a II-a: grup de experți format din reprezentanți (departamentele juridice) ai CPM, Secretariatului General al Camerei Deputaților, Secretariatului General al Senatului, CL și, în funcție de domeniu, reprezentanți ai ministerelor de resort Etapa a III-a: CPM, SGG, ministerele de profil, cu asistența de specialitate a CL unice; Etapa a III-a: CPM, SGG, ministerele de profil, cu asistența de specialitate a CL unice; Etapa a III-a: CPM, SGG, ministerele de profil, cu asistența de specialitate a CL unice; Etapa a III-a: CPM, SGG, ministerele de profil, cu asistența de specialitate a CL unice;
		Includerea	Propunerii de sistematizare/
	de sistematizare și unificare a legislației	propunerilor	CG
	unificare a legislației propuse în PALG/simplificare		
	în Planul anual de lucru realizată - propuneri		
	al Guvernului (PALG). adoptate		

	I.2. Reducerea	Continuarea procesului de	Ministere/CG/CNP	Etapa I
-	birocrăției	reducere a sarcinilor		
decembrie	pentru mediul	administrative prin		2015
	de afaceri	simplificarea legislației		Etapa a
		aferente ultimelor		II-a -
		domenii a căror măsurare		
decembrie		s-a finalizat în 2014		2020
		prin utilizarea SCM:		
		muncă (forță de muncă,		
		legislația muncii, pensii		
		și asigurări sociale,		
		securitate și sănătate în		
		muncă), sănătate (farma,		
		autorizare și inspecție		
		sanitară), educație,		
		mediu (schimbări		
		climatice, silvicultură)		
		și justiție (registrul		
		comerțului, profesii		
		liberale)		
		Simplificarea, în	Planuri de reducere propuse	MFP (ANAF), ME
		paralel, a procedurilor	în PALG și adoptate	(DIMMMAT), MDRAP,
		iritante identificate și		ANCPI, MADR, MSI,
		asumate în cadrul		AADR, MAE
		Memorandumului de		
		înțelegere dintre Uniunea		
		Europeană și România,		
		respectiv administrare		
		fiscală, procedurilor cu		
		privire la înregistrarea		
		proprietăților și la		
		autorizațiile de		
		construcție,		
		restructurarea ghișeului		
		unic și a punctului unic		
		de contact într-o		
		platformă electronică		
		interconectată și complet		
		operațională		
		Realizarea planurilor	Ministere/CG/CNP	

	anuale de simplificare			
	Dezvoltare metodologie	Planuri de reducere propuse	Ministere/CG/CNP	Etapa I
decembrie	"burden hunting"	în PALG și adoptate		
	("identificarea poverilor administrative")			2016
	(pilotare și identificare)			Etapa a
	proceduri de reducere a sarcinilor administrative			II-a -
decembrie	(pornind de la constatări)			2020
	Aplicarea în regim-pilot	Număr de proceduri	Ministere-pilot/CG	
Decembrie	a unor instrumente	simplificate		2017
	alternative de			
	simplificare a			
	legislației (ghilotina™			
	reglementărilor)			
	Măsurarea și reducerea	Cantitative: valorile	Ministere/CG/CNP	Etapa I
decembrie	costurilor de conformare	costurilor de conformare		
		identificate/domenii		2016
		Calitative: recomandări de		Etapa a
		simplificare și planuri de		II-a -
decembrie		reducere propuse în PALG și		
		adoptate		2020
	Implementarea unor	Mecanism funcțional -	Ministere/CG/CNP	Etapa I
decembrie	soluții IT pentru	soluții IT identificate și		
	simplificarea unor	implementate (proiect		2015
	proceduri orizontale,	demarat și finalizat)		Etapa a
	transsectoriale pentru			II-a -
decembrie	mediul de afaceri (pe			
	modelul ghișeului unic)			2020
	Continuarea măsurătorilor	Cantitative: valorile	Ministere/CG/CNP	Etapa I
decembrie	prin utilizarea SCM și	sarcinilor administrative		
	actualizarea măsurătorii	identificate/domenii		2017
	globale (uptaded baseline	Calitative: recomandări de		Etapa a
	measurement)	simplificare și planuri de		II-a -
decembrie		reducere propuse în PALG și		
		adoptate		2020

	Eliminarea punctuală a	Număr de proceduri	Ministere/CG	Etapa I
-		unor proceduri	eliminate/reducerea zilelor	
decembrie		administrative de tipul	pentru parcurgerea	2017
		celor cuantificate de	procedurilor: relaționarea	Etapa a
		către Banca Mondială	cu autorizațiile de	II-a -
		(raportul Doing	construcției, racordul la	
decembrie		Business), OECD și alte	electricitate, plata	2020
		instituții similare	taxelor, înregistrarea	
			proprietății, demararea unei	
			afaceri, punerea în aplicare	
			a contractelor etc.	

II. Creșterea calității fluxului reglementărilor

II.1.	Dezvoltarea studiilor de	Metodologie adoptată	CG
Decembrie	Fundamentarea impact extinse (full RIA)		2015
	actelor - adoptarea		
	normative metodologiilor pentru		
	analiza de impact		
	economică și de mediu		

Decembrie	Introducerea	Număr de analize/studii de	Ministere vizate/CG
	obligativității	impact realizate	2016
	evaluărilor de impact		
	extinse (full RIA)		

Decembrie	Elaborarea unui ghid	• Ghid elaborat	CPM (integrator),
SGG,	practic de aplicare a		Secretariatul General 2017
	normelor de tehnică		al Camerei
	legislativă, util și		Deputaților,
	pentru standardizarea		Secretariatul General
	formulărilor utilizate de		al Senatului, MJ, CL
	instituțiile care emit		
	avize sau care		
	prelucrează textele		
	finale strict din punctul		
	de vedere al normelor de		
	tehnică legislativă.		

II.2.	Elaborarea și publicarea	Număr de buletine editate	CG
Permanent	Transparență	unui buletin	(lunar/
	și calitatea	gubernamental periodic cu	
săptămânal)			

	procesului de	cele mai importante				
	consultare	propuneri anunțate în				
		ședințele pregătitoare				
			Publicarea studiilor de	Număr de studii de impact		CG
Permanent		impact pentru	publicate înainte de			
		reglementări înainte de	adoptare/număr de observații			
		adoptare	formulate de beneficiari			
			Dezvoltarea unei baze de	Bază de date realizată		CG
Decembrie		date cu părțile				2015
		interesate (societate				
		civilă - ONG-uri etc.)				
		relevante pentru diferite				
		domenii de intervenție				
		ale guvernului				
			Monitorizarea implicării	Număr de consultări		CG
Permanent		părților interesate în	realizate pe parcursul			
		stadiile incipiente de	elaborării analizelor de			
		elaborare a analizelor de	impact			
		impact pentru actele				
		normative cu impact major				
			Dezvoltarea	Bază de date realizată/număr		CG
Permanent		instrumentelor ICT pentru	de studii de impact cuprinse			
		procesul de consultare,	în baza de date			
		asigurarea transparenței,				
		baza de date pentru				
		studiile de impact				
	II.3.	Continuarea		Menținerea deficitului între		MAE
Permanent	Implementarea	perfecționării	0,5% și 1%			
	legislației	mecanismului de				
	europene	transpunere a				
		directivelor europene				
		prin aplicarea				
		programului pentru				
		transpunerea și				
		notificarea directivelor,				
		monitorizarea permanentă				
		a procesului de				

	transpunere (proceduri		
	lansate de Comisie pentru		
	netranspunere, toate		
	directivele pentru care		
	termenele de transpunere		
	au expirat deja,		
	directivele cu o		
	transpunere cu termen în		
	următoarele 6 luni și,		
	dacă este cazul,		
	directivele care nu au		
	fost încă atribuite la o		
	instituție) și creșterea		
	gradului de		
	conștientizare în rândul		
	instituțiilor		
	responsabile, în scopul		
	menținerii deficitului de		
	transpunere a		
	directivelor între 0,5%		
	și 1%		

		Asigurarea aplicării	• Mecanism de comunicare	MAE
Permanent		directe a regulamentelor	publică implementat	
		europene, însoțită de	• Activități de informare	
		activități de informare	realizate	
		și comunicare publică		
		privind aceste		
		reglementări, dezvoltarea		
		unui mecanism de		
		consultare și de		
		diseminare a lor către		
		cetățeni și companii		

		Continuarea activităților	•	MAE
Permanent		de prevenire și		
		soluționare a problemelor		
		legate de aplicarea		
		dreptului european și		
		îmbunătățirea		
		mecanismelor de		
		coordonare		

		interinstituțională, de		
		monitorizare și evaluare		
Permanent		Dezvoltarea Centrului	•	MAE
		SOLVIT România din		
		perspectiva noului rol		
		conferit de CE, acela de		
		instrument de orientare a		
		politicilor la nivelul UE		
		în domeniul Pieței unice		
		și la nivelul statelor		
		membre, dezvoltarea		
		Rețelei naționale a		
		punctelor de contact		
		pentru gestionarea		
		cazurilor SOLVIT și		
		asigurarea serviciilor de		
		asistență pentru cetățeni		
		și companii pe baza unei		
		colaborări constante cu		
		autoritățile naționale de		
		resort		

III. Dezvoltarea capacității administrative pentru implementarea politicilor privind mai buna reglementare

III.1. Cadru	Adoptarea hotărârii	Hotărârea Guvernului	CG
Decembrie	instituțional	Guvernului privind adoptată/(indicatori de	2015
		documentele de politici rezultată pentru	
		publice și evaluarea implementarea hotărârii	
		impactului proiectelor de (Guvernului)	
		acte normative - sinteza	
		reglementărilor în	
		domeniul formulării	
		politicilor publice și a	
		reglementărilor de la	
		nivelul Guvernului	
Decembrie		Faza 1 - pilot (CG as	CG
		fast-tracker) realizate conform	2016
		• Derularea procesului de propunerilor formulate de	
		elaborare a studiilor de SGG	

	impact	• Stabilirea	
	• Identificarea și	secvențialității elaborării	
	adoptarea etapelor de	documentelor de politici	
	realizare a studiilor de	publice, respectiv a actelor	
	impact pentru	normative (finalizarea și	
	reglementări sau alte	adoptarea Hotărârii	
	documente de politici	Guvernului care	
	publice	sistematizează	
	• Dezvoltarea unui cadru	reglementările din zona	
	de comunicare de tip	formulării politicilor	
	policy alert	publice)	
	(transparentă)	• Număr de sesiuni "on the	
	• Organizarea de sesiuni	job" ("la locul de muncă")	
	de pregătire "on the job"	inițiate și finalizate	
	("la locul de muncă") cu	• Număr de specialiști în	
	membrii UPP-urilor,	domenii de politici publice	
	precum și în	pregătiți la nivelul	
	departamentele de	Centrului Guvernului	
	specialitate din cadrul		
	ministerelor de linie		
Decembrie		Faza a 2-a - extindere	• Număr de inițiative de
	(CG as gatekeeper)	politici publice sau	
	• Extinderea prin	propuneri de acte normative	
	dezvoltarea și	care au fost retrimise spre	
	verificarea funcționării	analiză la nivelul	
	unui sistem de realizare	ministerelor în urma unei	
	(ministere) și verificare	analize de conținut	
	(CG) a studiilor de	• Număr de inițiative care	
	impact pentru	au fost trimise către	
	reglementări sau alte	ședința de Guvern cu analiza	
	documente de politici	de impact realizată	
	publice		
Decembrie		Adoptarea formatului	Format standard adoptat
	standard pentru studiile		
	de impact extinse		
Permanent	III.2.	Specializarea pe domenii	• Număr de persoane
	Specializarea	de politici publice la	specializate pe domenii de
	resurselor	nivelul DCP/CPM -	politici publice la nivelul
	umane în	cursuri specializate pe	CPM

elaborarea	domenii de intervenție		
studiilor de	gubernamentală		
impact			
		Elaborare și susținerea	Număr de cursuri "on the
Permanent			CG
	de pachete de cursuri	job" ("la locul de muncă")	
	pentru analize de impact	desfășurate în ministere la	
	pe domenii specifice cu	nivelul direcțiilor de	
	participarea membrilor	specialitate și al	
	UPP din ministere, precum	UPP-urilor	
	și persoanele	• Număr de persoane	
	specializate din cadrul	pregătite	
	CG		

Bibliografie:

- Banca Mondială, "Doing Business 2014", disponibil la <http://www.doingbusiness.org/Custom-Query/romania#hReprt> preview, accesat la data de 20 iunie 2014
- Jacobs, Scott și Astrakhan, Irina (2006), "Effective and Sustainable Regulatory Reform: The Regulatory Guillotine in Three Transition and Developing Countries"
- Fondul Monetar Internațional (2007), "Manual de transparență fiscală", Washington DC
- Institutul pentru Politici Publice (2007), "Măsurarea performanței municipiilor reședință de județ din România în furnizarea serviciilor publice locale în perioada 2003 - 2005", București
- "Oxford English Dictionary" (2010), Oxford University Press
- World Bank (2011), "Public Administration Reform: An Overview of Cross-Cutting Issues", în proiectul "Functional Review of the Central Public Administration in Romania"
- Schick, Allen (1966), "Public Administration Review 26"
- "Raportul anual de analiză și prognoză SAR pe anul 2014", disponibil la: <http://sar.org.ro/raportul-anual-de-analizasi?> prognoza-sar-pe-anul-2014/, accesat la data de 20 iunie 2014
- MindLab (2010), "The Burden-Hunter technique - A usercentric approach to cutting red tape"
- Banca Mondială, "WorldWide Governance Indicators"
- <http://danishbusinessauthority.dk/>, accesat la data de 7 mai 2014
- http://ec.europa.eu/smart-regulation/index_ro.htm, accesat la data de 13 mai 2014
- <http://www.ipp.ro/pagini/m259surarea-performan355eimunicip.php>, accesat la data de 15 iunie 2014
- http://www.sgg.ro/index.php?politici_publice_documento, accesat la data de 15 iunie 2014
- <https://www.gov.uk/government/groups/better-regulationexecutive>, accesat la data de 14 mai 2014
- Ministerul Justiției (2012), Memorandum privind "Adoptarea măsurilor necesare asigurării unui cadru normativ care să răspundă exigențelor referitoare la accesibilitatea și previzibilitatea normei de drept"

Ținte - indicatori raport Doing Business

Indicator	România	Cea mai bună	Țintă propusă	Responsabil
	DB2014	valoare înregistrată DB2014	(2014 - 2020)	inițiativă
Obținerea autorizației de construire (poziție în top)	136	1		

Proceduri legale necesare pentru aprobarea unei construcții (număr)	15	6	10	IGSC - MDRAP
Perioada de timp necesară pentru parcurgerea fiecărei proceduri (zile)	287,0	26,0	200	IGSC - MDRAP
Înregistrarea titlului de proprietate (poziție în top)	70	1		
Proceduri pentru a transfera în mod legal pe titlu bunuri imobile (număr)	8	1	4	MDRAP/ANCPI
Perioada de timp necesară pentru parcurgerea procedurilor (zile)	20,0	1,0	10	MDRAP/ANCPI
Protejarea investitorilor (poziție în top)	52	1		
Cerințele necesare pentru divulgarea de informații către terți (notă 0 - 10)	9	10	-	DPIISPPPE CNVM
Cerințele pentru tragerea la răspundere a directorului (notă 0 - 10)	5	10	7	DPIISPPPE CNVM
Ușurința referitoare la darea în judecată (notă 0 - 10)	4	10	7	DPIISPPPE CNVM
Protejarea investitorului față de răspunderea legală ca urmare a proceselor intentate de acționari (notă 0 - 10)	6,0	9,7	7	DPIISPPPE CNVM
Plata taxelor (poziție în top)	134	1		
Timp necesar pentru conformarea cu 3 categorii de impozite de importanță majoră - impozitul pe profit, taxa pe valoarea adăugată și taxe și impozite aferente muncii dependente, inclusiv impozitul pe veniturile din salarii și contribuțiile sociale obligatorii (ore pe an)	222	12	176	MFP/ANAF
Tranzacții comerciale peste hotare (poziție în top)	76	1		ME
Documente necesare pentru exportare - bancă, vamă, port/terminal, de însoțire a mărfii (număr)	5	2	3	ME
Timp necesar pentru obținerea, completarea și depunerea tuturor documentelor, la care se adaugă durata pentru transport intern și manipulare	13	6	9	ME
Documente necesare pentru import - bancă, vamă, port/terminal, de însoțire a mărfii (număr)	6	2		
Timp necesar pentru obținerea, completarea și depunerea tuturor documentelor, la care se adaugă durata pentru transport intern și manipulare (zile)	13	4	7	ME

Model de raport de monitorizare

Instituția: (se menționează numele instituției responsabile cu îndeplinirea activității)

Data: (se menționează data la care se realizează raportul)

Perioada de raportare: (se menționează perioada la care se referă raportul de monitorizare)

Activitatea din cadrul strategiei/etapa: (se menționează activitatea din cadrul strategiei la care se referă activitatea desfășurată, precum și celelalte instituții implicate)

Indicatorii corespunzători acestei etape și țintele asumate conform Strategiei privind mai buna reglementare: (se menționează indicatorii vizați de realizarea activităților)

Activitatea desfășurată	Rezultate obținute	Impactul asupra indicatorilor	Dificultăți întâmpinate/ Comentarii/Observații/Recomandări
Vor fi menționate activitățile desfășurate conform celor asumate în Strategia privind mai buna reglementare 2014 - 2020.	Vor fi menționate rezultatele obținute în cadrul activităților.	Va fi specificat impactul asupra valorii indicatorilor, respectiv asupra țințelor asumate în cadrul strategiei.	Vor fi menționate dificultățile întâmpinate pe parcursul desfășurării activităților, comentarii privind îmbunătățirea obiectivelor formulate în cadrul strategiei, precum și recomandări privind derularea unor activități suplimentare care să conducă la îndeplinirea țințelor.
